

PROFIL

Alexandr Jeništa

„Budoucnost Divadla hudby
je v přestavbě kina Central“

**STO DVACET LET OD STAVBY
OLOMOUCKÉ SYNAGOGY**

ROZHOVOR

Milena Valušková

„Fotograf se musí zajímat
o svět a dění kolem sebe“

**PLYNUTÍ ČASU PODLE
JOZEFA JANKOVIČE**

OBSAH

MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC

patří k nejvýznamnějším institucím svého druhu v České republice. Představuje výtvarnou kulturu od nejstarších dob po současnost. Zřizovatelem Muzea umění Olomouc je Ministerstvo kultury České republiky. Významně je podporuje Olomoucký kraj a Statutární město Olomouc.

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

Denisova 47, Olomouc

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

Václavské náměstí 3, Olomouc

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM KROMĚŘÍŽ

Sněmovní náměstí 1, Kroměříž / Arcibiskupský zámek

OTEVÍRACÍ DOBA

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

út – ne 10 – 18 hodin

Každou neděli vstup volný.

Každou první středu v měsíci vstup volný od 18.00 do 20.00 hodin.

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM KROMĚŘÍŽ

Zámecká obrazárna:

říjen so – ne / 9.00 – 15.30 hodin

listopad – březen / zavřeno

SAMOSTATNÉ VSTUPNÉ

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

Základní: 70 Kč | Snížené: 35 Kč

Rodinné: 140 Kč (2 dospělí + 1–3 děti 6–18 let)

SPOLEČNÉ VSTUPNÉ DO OBOU OBJEKTŮ

Základní: 100 Kč | Snížené: 50 Kč

Rodinné: 230 Kč | Školní skupiny: 10 Kč/os.

VSTUPNÉ DO OBJEKTŮ

DUCHOVNÍ OSY MORAVY – D.O.M.

VELKÝ OKRUH

ARCIBISKUPSKÝ PALÁC OLOMOUC*

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

ARCIBISKUPSKÝ ZÁMEK V KROMĚŘÍŽI

(REPREZENTAČNÍ SÁLKY, ZÁMECKÁ OBRAZÁRNA)

Základní vstupné: 180 Kč

Snížené vstupné (studenti, senioři): 120 Kč

Rodinné vstupné: 420 Kč

Vstupenka umožňuje jednu návštěvu objektů po dobu jednoho kalendářního roku.

MALÝ OKRUH

ARCIBISKUPSKÝ PALÁC OLOMOUC*

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

Základní vstupné: 100 Kč

Snížené vstupné (studenti, senioři): 50 Kč

Rodinné vstupné: 230 Kč

vstupenka umožňuje jednu návštěvu objektů po dobu dvou dnů

* V neděli zavřeno

Informace/pokladna: 585 514 241

www.muoc.cz

muzeion

časopis Muzea umění Olomouc
čtvrtletník – číslo 4/2017

Vydává: Muzeum umění Olomouc,
Denisova 47, 771 11 Olomouc
IČ: 75079950

4	Plynutí času podle Jozefa Jankoviče
8	KRÁTCE – Světice z Řepčína / Madona z rouškou je zpět / Vasarely okouzлил jižní Čechy
9	PROFIL Alexandr Jeništa Budoucnost Divadla hudby je v přestavbě kina Central
13	Kalendárium
14	Sto dvacet let od zasvěcení olomoucké synagogy
16	Dny židovské kultury Olomouc 2017
17	Muzeum se zviditelňuje doma i ve světě
18	Můj dům je i tvůj dům
20	Hortus Magicus
22	Hlavní je fotit s chladnou hlavou Hana Connor a Filip Jandourek o fotografování třetího světa
24	Abstrakce je mrtvá, ať žije abstrakce
25	CEAD Jiří Kolář
26	Dny evropského dědictví 2017
28	Novinky z edukačního oddělení
29	ROZHOVOR Milena Valušková Fotograf se musí zajímat o svět a dění kolem sebe
33	SPOLEK PŘÁTEL – Výlet za nejnovějšími „svatými“ místy
34	„Jsem Monogramista T. D, neznámý umělec evropského významu“
36	Divadlo hudby uvede
38	Dětem

Redakce: Tomáš Kasal, Lukáš Horák (Telefon: 585 514 282, e-mail: pr@muoc.cz), Petr Dvořák
Foto: Tereza Horká, Markéta Ondrušková, Zdeněk Sodoma, Tomáš Vrtal, Hana Lamatová, Michaela Soukupová, Vladimír Vaca, Klára Jenišťová, Jakub Čermák
Grafická úprava / předtisková příprava: Petr Šmalec
Titulní strana: Instalace výstavy Jozefa Jankoviče | Plynutí času ve výstavním sále Trojlodí. Foto: Zdeněk Sodoma

Tisk: PROFI-TISK GROUP, s.r.o.,
Krakovská 14, Olomouc
Náklad: 1000 ks | Neprodejné
Vytiskováno na recyklovaném papíru.

Registrace MK ČR E 22322 | ISSN 2464-5710

Máte-li zájem dostávat časopis pravidelně, staňte se členem Spolku přátel Muzea umění Olomouc.

PLYNUTÍ ČASU

podle Jozefa Jankoviče

Muzeum umění Olomouc uvádí výstavu jednoho z nejvýznamnějších slovenských sochařů Jozefa Jankoviče, která se v čase jeho nedožitých osmdesátin stává poctou této vůdčí osobnosti moderního slovenského sochařství. Výstava nazvaná příznačně *Plynutí času* začne 12. října.

Už od šedesátých let dvacátého století patřil Jozef Jankovič k nejvýraznějším osobnostem slovenského umění. Uznání a respektu dosáhl i v mezinárodním kontextu.

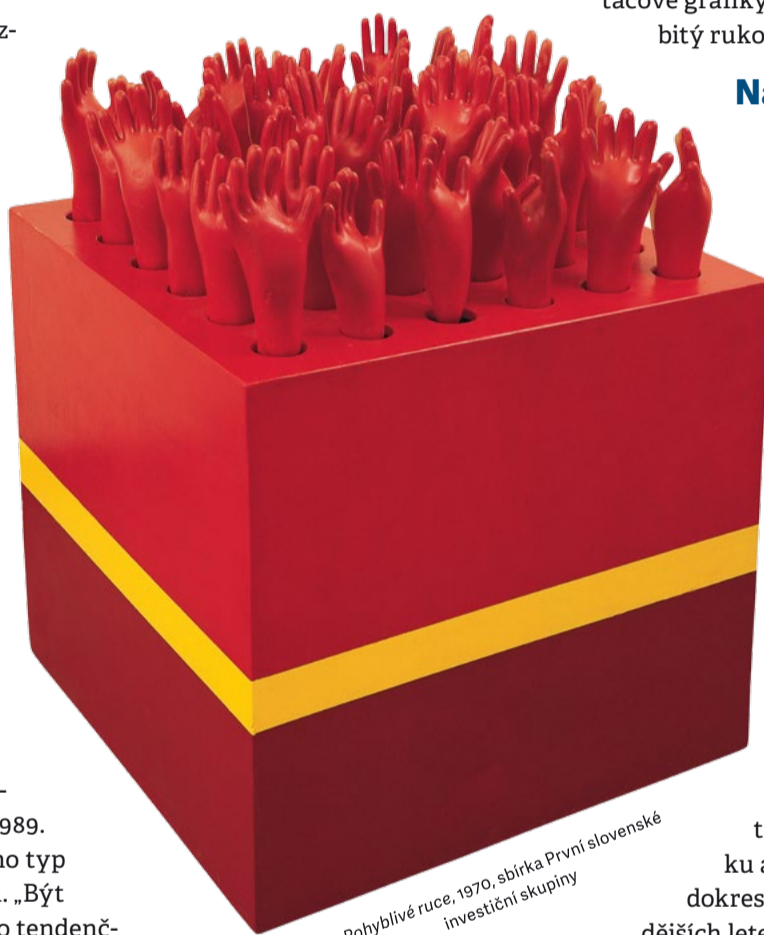
Od informelu až k postmoderně

„Tvarosloví informelu, nové figurace a vlivy popartu i postmoderny uchopil vlastním sochařským pojetím. Angažovaně vypovídal o vzestupech a pádech lidského života, které obracel do společenské roviny a s ironickou nadsázkou se dotýkal existenciálních témat, která s sebou uplynulá doba přinesla,“ charakterizovala Jankovičovo dílo kurátorka olomoucké výstavy Olga Staníková.

Jankovičův život a tvorba byly ostatně společenskými okolnostmi výrazně ovlivněny. První výstavu měl v roce 1968 a pak až v roce 1989. Komunistickým pohlavárům se jeho typ angažovaného umění nezamlouval. „Být angažovaným pro něj neznamenovalo tendence souhlasit s názory většiny, poslušně přitakávat vlivným médiím nebo velebit fráze té či oné ideologie. Být angažovaný pro něj znamenalo uvědomit si, že důstojnost a svoboda člověka jsou nejvyššími hodnotami a každý pokus oklestit prostor svobody ve jménu jakýchkoliv zdánlivě vznešených idejí může mít

nepředvídatelné a fatální důsledky. Angažovanost pro umělce znamená předestřít díla schopná vyvolat v nás pocit studu za to, co jsme udělali a hlavně za to, co jsme neudělali a mohli udělat,“ konstatoval filozof a estetik Peter Michalovič, kurátor loňské Jankovičovy výstavy zaměřené na grafickou tvorbu v Roman Fecik Gallery v Bratislavě.

Přestože Jankovič za normalizace nemohl realizovat monumentální plastiky, neustal v hledání nových cest. Vedle šperku se věnoval grafice. Lze jej dokonce považovat za jednoho z průkopníků počítačové grafiky ve slovenském prostředí, kde uplatnil osobitý rukopis své sochařské tvorby.

Pohyblivé ruce, 1970, sbírka První slovenské investiční skupiny

Navazujeme na bratislavskou výstavu

Jankovičova výstava v Olomouci navazuje na stejnojmennou loňskou přehlídku v Galerii města Bratislavy, která diváky provedla jeho celoživotní sochařskou tvorbou. Podobně i ve výstavním sále Trojlodí budou nejvýznamnější autorova díla z konce šedesátých a začátku sedmdesátých let. „Byla to doba formování Jankovičova osobního výtvarného programu a reakce na aktuální evropské tendence. Právě tehdy Jankovič přišel například s charakteristickým prvkem naddimenzovaných lidských končetin, který je dodnes velmi expresivním a působivým poselstvím o individuálním a společenském údělu člověka,“ řekla Staníková.

Muzeum umění představí i další oblasti jeho tvorby (kresbu, počítačovou grafiku a architektonické projekty) včetně ukázek dokreslujících autorovo tvůrčí uvažování v pozdějších letech, kdy se v rámci postmoderního tvarosloví ke slovu dostala groteska a svérázně podala pocit pramenící z hledání svobody a absurdnosti zažívaných situací. Jankovičovu výstavu pořádá Muzeum umění v souvislosti s projektem Středoevropského fora věnujícího se výtvarné kultuře střední Evropy. **Výstava Jozefa Jankoviče potrvá do 11. března 2018.**

Jozef Jankovič

(8. 11. 1937 – 6. 6. 2017)

Slovenský sochař, malíř, grafik, pedagog a zakládající člen volného sdružení výtvarníků bratislavských Konfrontací (1961–1964). Studoval v rodné Bratislavě řezbářství na Škole uměleckého průmyslu (1956) a sochařství na Vysoké škole výtvarných umění (VŠVU, 1956–1962). Autor celé řady především monumentálních figurálních reliéfů a plastik ve veřejném prostoru, představitel informelu a nové figurace. Vedle prvků pop-artu

postupně začal využívat také postmoderní tvarosloví. Jeho tvorba zásadním způsobem formovala slovenskou výtvarnou scénu a stal se jedním z mála autorů, který si získal a také udržel vysoký kredit na mezinárodní úrovni. Obdržel mnoho významných ocenění: Grand Prix Bienále Danubius v Bratislavě (1968), Bienále mladých v Paříži (1969), Herderovy ceny (Vídeň, 1983). Reprezentoval Slovensko na Bienále v Benátkách (1970, 1995), na výstavě východoevropské avantgardy s názvem Europa-Europa v Bonnu (1994) a řadě dalších. Od roku 1990

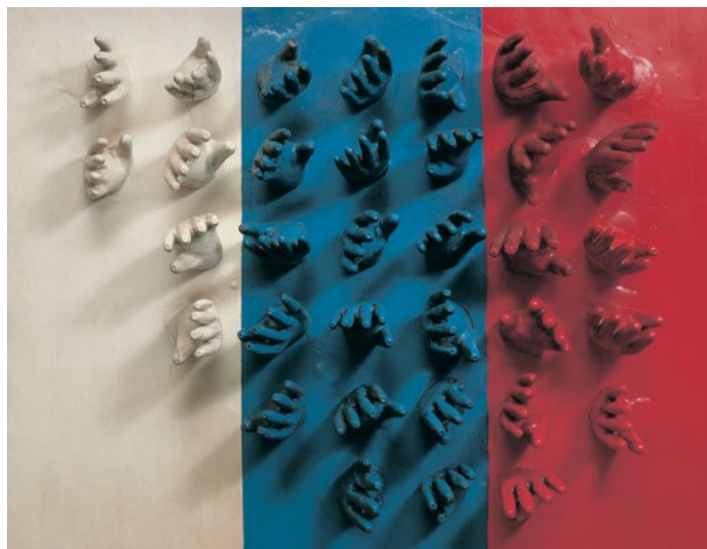
působil jako profesor na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě, byl jejím prvním rektorem po roce 1989. Sochou *Ve šlépějích otců* je jako jediný slovenský sochař zastoupen ve sbírce současného umění E.P.A.D. pod širým nebem v pařížské čtvrti La Défense. Na přelomu let 2015 a 2016 spolu s Janou Želibskou reprezentoval Slovensko na přehlídce *The World Goes Pop* v Tate Modern v Londýně. Aktivně se účastnil mnoha výtvarných sympózií a rezidenčních pobytů v zahraničí, jeho dílo je možné nalézt v řadě státních i soukromých sbírek po celém světě.

Můj stín

1964–65, dřevo, sádra, textil, kov, polyester, 189 × 58 × 42 cm, Zbierka Linea

Ve volném cyklu Stínů se Jankovič zaměřil na lidskou figuru, kterou však různě deformoval. Poznávacím znakem děl z tohoto cyklu z let 1964–65 byly prodloužené končetiny, jejichž sádrové odlitky připomínaly punčochy. Zdůraznění vertikality na úkor úbytku ostatní tělesné tkáně staví sochy do ještě vypjatější, torzální polohy, až na samou hranici formy. S pozůstatkem těla, který se stal základem jeho dalších prací, přitom autor zachází jako se znakem nesoucím informaci o proběhlých procesech lidského ochromení, slabosti a křehkosti, stojících jako záměrně přehlížené druhé já ve stínu vlastní bytosti.

Ruce

1968, dřevo, polyester, 120 × 150 cm, Východočeská galerie v Pardubicích

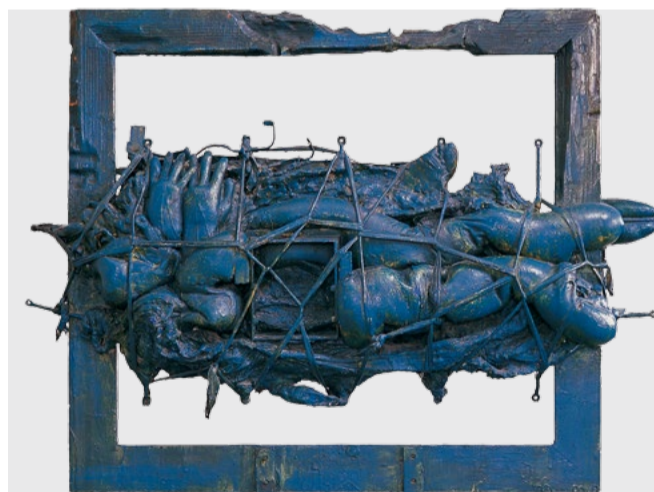
Fragmentární vidění člověka prostřednictvím jeho jednotlivých částí (nohy, trup bez horních končetin) Jankovič dále rozvinul soustředěním se na ruce v podobě odlitků gumových rukavic s mírně roztáhnutými prsty. K jejich tvorbě využíval umělé hmoty, které koncem šedesátých let dvacátého století začaly pronikat také do výtvarného umění. Motiv dramaticky se vynořující rukou z bílo-modro-červené desky reliéfu *Ruce*, vytvořeného na sympoziu Artchemo v Pardubicích (1968), Jankovič ještě více umocnil v prostorovém objektu s příznačným názvem *Pohyblivé ruce* (1970), jenž vystavil spolu s dalšími díly roku 1970 na bienále v Benátkách. Červený kubus doslova oživila záplava elektromotorem poháněných stejnobarevných odlitků střídavě se dynamicky natahujících vzhůru.

Velký osud

1970, polyester, kov, 200 × 400 × 200 cm, Muzeum umění Olomouc

Soustavné hledání možností propojení objektu a prostoru v roce 1970 ztvárnil prostřednictvím zavěšených končetin v otevřené kovové konstrukci. Ať už přímo na tyčích (*Pohyb – Sčot*, 1970) nebo řetězech v řadách za sebou (*Velký osud*, 1970) anonymně bez přímé vazby na konkrétní jedince, tedy pouze jako fragmenty bezejmenných těl, dokreslují dobovou atmosféru ztráty lidské svobody a důstojnosti v důsledku okupace vojsky Varšavské smlouvy a nastalých společenských změnách. Zároveň jsou dokladem o neoddělitelnosti vlivu doby a prostředí, výrazně zaujetí znakem a procesem transformace v Jankovičově tvorbě pramenící z reflexe životní zkušenosti.

Modrý stín (Vězení V.)

1964–1965, kombinovaná technika, dřevo, sádra, textil, kov, polyester, zbierka Galérie mesta Bratislavy

V roce 1963 vznikla první závěsná assembláž z cyklu *Vězení*. Jankovič se pokusil ukotvit nepravidelné tvary různých materiálů nebo odpadu v dřevěném rámu obrazu. Jejich dramatické spojení s sebou přineslo procesualnost současně zažívaných proměn. Důraz na strukturální vlastnosti vzájemně propojených objemů evokoval nekontrolovatelné bujení vyvěrající z hlubších vrstev lidského podvědomí. Cyklus je zároveň dokladem Jankovičova pozvolného přechodu od informelu k pop-artovým a novorealistickým aspektům při užití nalezených, běžně užívaných předmětů.

SOUSOŠÍ BYLO „MÁLO OPTIMISTICKÉ“

Do obecného povědomí se Jozef Jankovič zapsal sousoším *Oběti varují* z let 1967–69 pro Památník SNP v Banské Bystrici. Podle zadání měl Jankovič vytvořit sousoší na téma vítězství. Svěvolně ho však změnil na příznačnější oběť. Odvážné ztvárnění vertikálního a horizontálního průniku lidských figur v kompaktní celek dalo vzniknout jednomu z nejmonumentálnějších sochařsko-architektonických děl,

které svou dimenzí dalece přesáhlo podobu tehdejších realizací. Jankovičovo umělecké vyjádření však bylo v důsledku normalizace podrobno ostré kritice a sousoší tak bylo v roce 1972 z Banské Bystrice na více než třicet let „uklizené“ do nacisty vypálené obce Kaliště. Na původní místo se vrátilo až v roce 2004. Monumentální realizace se tak stala symbolem vyrovnávání se slovenské společnosti s vlastní minulostí.

„JOZEF JANKOVIČ BYL STÁLE MLADÝ CHLAP,“ ŘÍKÁ JINDŘICH ŠTREIT

Jindřich Štreit zahajuje výstavu kreseb Jozefa Jankoviče na bruntálském zámku.

Téměř čtyřicet let je pojilo přátelství, navštěvovali se a podporovali v umění i v životě. Řeč je o českém fotografu Jindřichu Štreitovi a slovenském umělci Jozefu Jankoviči. Štreit ještě letos na jaře připravil v Bruntále výstavu Jankovičových kreseb – byla to malá oslava přítelových nastávajících osmdesátin. Ta velká výstava začne 12. října v olomouckém Muzeu umění, ale bohužel už bez Jozefa Jankoviče, který letos 6. června nenadále zemřel.

„Jozef byl člověk, který byl pořád mladý, a to vizuálně i duševně. Musím říct, že i když byl velmi slavný, nikdy to nedával na sobě znát. Byl přátelský a komunikativní,“ vzpomíná Jindřich Štreit.

Co se vám jako první vybaví, když se řekne jméno Jozef Jankovič?

Vybaví se mi krásný chlap – vlasatý, plný energie a humoru. Člověk, který nikdy nikoho nezarmoutil.

Jak jste se poznali?

To bylo ještě dlouho před revolucí. Dělal jsem Jozefovi výstavu na Sovinci. Koncepce sovietských výstav byla taková, že v každém roce byla jedna až dvě slovenské výstavy, aby se navázala kontinuita mezi Českem a Slovenskem. Samozřejmě, že se tehdy vůbec ještě nemluvalo o rozdělení Československa, ale Slováci byli u nás velmi málo vystavováni. Proto jsem také dělal výstavu Jozefu Jankoviči a nejen jemu.

Jaký byl Jozef Jankovič jako člověk?

Byl to člověk, který hodně uměl. Byl slavný a už před revolucí velmi preferovaný

i v zahraničí, protože měl spoustu výstavních aktivit i na Západě. Na druhou stranu měl na Slovensku za socialismu velké politické problémy, třeba v Banské Bystrici mu zlikvidovali sochu. Jeho práce je totiž o vztazích, komunikaci. V jeho plastikách je velmi častá politická nota, i když hlavní je ta lidská. Bez ohledu na věk byl pořád mladý, a to vizuálně i duševně. Byl to prostě bezvadný chlap.

Je nějaké umělecké dílo, které od něj máte nejraději?

Jozef byl grafik, sochař a dělal také zajímavé reliéfy. Mně se nejvíc líbí věci s přesahem, které mají jak lidskou rovinu, tak i tu nadstavbu. Je těžké říct, kterou plastiku mám rád. V každé je obsazen jednak on a jednak věci, které hýbaly společností. Líbí se mi například Pokus o střetnutí, kde jsou postavy protknuty žebříkem.

Oba dva jste zažili dobu nesvobody.

Jak se to projevilo na Jozefu Jankoviči?

Totalita se objevuje právě v jeho díle. To je to nejpodstatnější. Dělal figury, které mají politický podtext. Příkladem může být plastika Oběti varují, to je ta, která byla zlikvidována v Banské Bystrici. Problémy, které jsme oba v předrevoluční době měli, pramenily z toho, že já jsem fotografoval realitu a on myšlenkově posunoval věci z reality do politických kontextů.

Stýkali jste se v té době? Šlo to vůbec?

Stýkali jsme se především na výstavách. Když jsem jel na Slovensko, tak jsem se u Jozefa stavil v ateliéru. Když jsem měl v Bratislavě jakoukoliv výstavu nebo přednášku, tak

tam vždycky Jozef byl. Navíc po revoluci se stal profesorem a také rektorem Vysoké školy výtvarných umění. Tam pak byla platforma našeho stýkání obohacena ještě o pedagogickou rovinu.

Těsně před svou smrtí pobýval u vás na Sovinci. Vídali jste se v poslední době častěji?

Ještě před poslední návštěvou na Sovinci, tuším v březnu nebo dubnu jsem Jozefovi připravil výstavu jeho kreseb na bruntálském zámku. To byla moc pěkná výstava, které se osobně zúčastnil.

Mluvili jste spolu i o výstavě v Muzeu umění Olomouc?

Mluvili jsme o tom hodně. Jozef se na ni opravdu velmi těšil. Ze Sovince zajel i do muzea a díval se do prostoru, kde jeho výstava bude. Moc ho to zajímalo. Byl poctěn, že bude mít velkou výstavu v Olomouci.

Jak se vy těšíte na výstavu Plynutí času?

Zvlášť teď se moc těším. Jsem zvědavý, co všechno bude vystavené. Myslím si, že Jozef Jankovič je jedna z největších hvězd na Slovensku. Je skvělé, že tato výstava v Muzeu umění bude. Navíc to skvěle zapadá do koncepcce muzea střeoevropského umění. Mám z toho radost.

Jaký tu Jozef Jankovič zanechal odkaz?

Jednak ve výtvarné rovině, ale i v té humanistické. V každé jeho plastice je humanistický odkaz. Navíc to byl jeden z prvních umělců, který se začal věnovat digitální grafice. Jozef šel vždy s dobou a experimentoval, a to až do posledních chvil. O

DOPROVODNÝ PROGRAM K VÝSTAVĚ JOZEFA JANKOVIČE

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY VÝSTAVY

NE 15. 10. 2017 | 15.00 HODIN
ST 1. 11. 2017 | 18.00 HODIN
NE 26. 11. 2017 | 15.00 HODIN
NE 21. 1. 2018 | 15.00 HODIN
ST 21. 2. 2018 | 16.30 HODIN
PÁ 9. 3. 2018 | 17.00 HODIN + FINISSAGE

Výstavou provede její kurátorka Olga Staníková.

Neboj se vykročit do tmy

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA PRO SENIORY DOPLNĚNÁ ANIMAČNÍM PROGRAMEM

ÚT 24. 10. 2017 | 11:00 HODIN
ÚT 7. 11. 2017 | 11:00 HODIN

Výstavou provede lektor muzea David Hrbek.

Jukebox

ZÁŽITKOVÁ KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA PRO VEŘEJNOST
SO 2. 12. 2017 | 16:00 HODIN

Výstavou provede lektor muzea David Hrbek.

PŘEDNÁŠKY

Katarína Bajcurová | Přeměny těla a tělesnosti v tvorbě Jozefa Jankoviče

ST 6. 12. 2017 | 16.00 HODIN

Katarína Bajcurová se specializuje na problematiku slovenského moderního malířství a sochařství, klasickou modernu i současné umění druhé poloviny 20. století. Jako kurátorka Slovenské národní galerie spolupracovala na přípravě Jankovičovy rozsáhlé retrospektivní výstavy v roce 1997 i autorovy monografie, kde zmapovala 80. a 90. léta a jeho návrat k sochařské tvorbě a monumentálním realizacím.

Po přednášce bude následovat prohlídka výstavy s rozšiřujícím komentářem Kataríny Bajcurové k vybraným dílům Jozefa Jankoviče.

Peter Michalovič | Logika výtvarné tvorby Jozefa Jankoviče

ST 31. 1. 2018 | 16.00 HODIN

Filosof a estetik Peter Michalovič působící na FF Univerzity Komenského v Bratislavě připravil jako kurátor řadu výstav Jozefa Jankoviče. Zároveň je podepsán pod Jankovičovou spoluprací se sklářským výtvarníkem Palem Machem, kterou inicioval v roce 2012.

Po přednášce bude následovat diskuze Petera Michaloviče s Palem Machem o tvůrčích záměrech a výsledcích jejich dialogu se sklem.

PREZENTACE

Eva Masaryková | Resculpture.sk

NE 25. 2. 2018 | 15.00 HODIN

Občanské sdružení Resculpture.sk sdružuje absolventy vysokých uměleckých škol na Slovensku za posledních 15–20 let v oborech socha – objekt – instalace se zaměřením na konceptuální tvorbu, figurální tvorbu, sochařství v rámci sympózií, sochu v architektuře anebo na komorní objekty s přesahem k designu. O jejich společných aktivitách za několik uplynulých let pohovoří jedna ze zakladatelek sdružení Eva Masaryková, absolventka ateliéru Socha a prostor profesora Jozefa Jankoviče na VŠVU

v Bratislavě a odborná asistentka Katedry sochařství na Fakultě výtvarných umění Akademie umění v Banské Bystrici s dalšími přizvanými členy ze sdružení.

Po prezentaci bude následovat diskuze s pozvanými hosty ze sdružení a společná prohlídka výstavy.

WORKSHOPY

Adéla Součková | Plynutí času

WORKSHOP PRO DOSPĚLÉ

SO – NE 4. – 5. 11. 2017 | 11 – 17 HODIN | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ | VSTUPNÉ 100 KČ

Dvoudenní workshop současné mladé umělkyně, který bude probíhat na základě kresebně výzkumných zadání a diskuze a specifickým způsobem bude pracovat s vystavenými díly. Cílem workshopu je narušení nebo znejistění zaběhlých způsobů vnímání kresby, které by mělo či mohlo vést k nalezení způsobů nových.

Kapacita omezená! Rezervace, informace: Michaela Soukupová | soukupova@muo.cz | tel: 585 514 299

Ondřej Ševčík | Světelná kresba ve virtuálním prostoru

KRESEBNÝ WORKSHOP PRO DOSPĚLÉ I DĚTI

SO 9. 12. 2017 | 11 – 17 HODIN | DIVADLO HUDBY OLOMOUC
VSTUPNÉ DOSPĚLÍ 100 KČ, DĚTI 50 KČ

Ondřej Ševčík, absolvent animace na pražské FAMU, se v rámci své výtvarné platformy Primal Ritual už 14 let věnuje výzkumu přírodního fenoménu VIS (modifikovaná optická zpětná vazba). Na tom principu je založen originální nástroj EvoluCOM. Pomocí něj lze tvořit bohaté variace abstraktních vizuálních struktur, které připomínají různé přírodní útvary (buňky, rostliny, mraky, plameny atd.). Účastníci budou reagovat na vystavená díla během interaktivní akce se systémem EvoluCOM. Workshop proběhne v částečné tmě a účastníci budou kreslit v prostoru různými světelnými zdroji. Účastníci workshopu si odnesou krátké video a statické obrázky.

Kapacita omezená! Rezervace, informace: Michaela Soukupová | soukupova@muo.cz | tel: 585 514 299

Světelná kresba | Pohybový workshop

POHYBOVÝ WORKSHOP PRO DOSPĚLÉ I DĚTI

SO | 27. 1. 2018 | 11 – 15 HODIN | DIVADLO HUDBY OLOMOUC
VSTUPNÉ DOSPĚLÍ 100 KČ, DĚTI ZDARMA

Obsahem workshopu bude krátká komentovaná prohlídka a kresba světlem ve tmě. Účastníci se pokusí reagovat na vystavená díla pohybem těla a kresbou různých světelných zdrojů, kterou zachytí fotografka Muzea umění Olomouc Tereza Hrubá na dlouhou expozici. Výstupem budou neobvyklé fotografie.

Kapacita omezená! Rezervace, informace: Michaela Soukupová | soukupova@muo.cz | tel: 585 514 299

Eva Masaryková a Luba Sajkalová Tvoříme tělem / Vztahové reliéfy

RODINNÝ SOCHAŘSKÝ WORKSHOP

SO 24. 2. 2018 | 11 – 15 HODIN | MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC
VSTUPNÉ DOSPĚLÍ 100 KČ, DĚTI ZDARMA

Workshop povede absolventka ateliéru Josefa Jankoviče Socha a prostor Eva Masaryková s Lubou Sajkalovou,

kteří absolvovala ateliér Volného textilu. Účastníci si vyzkouší tvorbu velkoplošných papírových figur, které budou vytvářet vlastním tělem. Náplní tvůrčí dílny bude vyjádření aktuálního psychického rozpoložení jednotlivých aktérů a jejich vztahů prostřednictvím hravých deformací sebe sama. Pomocí vrstvení a překládání papírových hmot si účastníci vytvoří velkoformátový figurální reliéf, který barevně pojednají.

Kapacita omezená! Rezervace, informace: Michaela Soukupová | soukupova@muo.cz | tel: 585 514 299

ANIMACE

Chaos a řád

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO MŠ A 1. TŘÍDU ZŠ

24. 10. 2017 – 9. 3. 2018 | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ
TROJLODÍ

V zážitkovém programu si děti prožijí chaos i řád prostřednictvím pohybových a výtvarných etud ve vyznačeném galerijním prostoru a dozvědí se, co je to reliéf. Společně ožijí a rozveselí panáčky, kteří se na reliéfech nacházejí, a najdou pro ně místo v připraveném velkém formátu. Program rozvíjí emocionální a prosociální citění, vzájemný respekt a spolupráci.

Délka programu: 60 minut. Lektorka: Michaela Soukupová
585 514 299 | soukupova@muo.cz

Proměna

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 1. ST. ZŠ

24. 10. 2017 – 9. 3. 2018 | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ
TROJLODÍ

Co se skrývá uvnitř soch? Jak prostředí ovlivňuje vzhled a proč se nám nějaká bytost líbí nebo nelíbí? I na tyto otázky budeme s dětmi hledat odpovědi v galerijní animaci zaměřené na poznávání lidského těla a jeho částí. Zajímat nás budou také deformace a proměny těla jako reakce na různé společenské vlivy a události, které mohou člověka formovat či deformovat zevnitř. Výstupem bude umělecká instalace.

Délka programu: 90 minut. Lektorka: Michaela Soukupová
585 514 299 | soukupova@muo.cz

Posviť si a ohni tělo

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 2. ST. ZŠ A STŘEDNÍ ŠKOLY

24. 10. – 22. 12. 2017 | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ | TROJLODÍ

Animační program vychází z reprezentativní průřezové expozice, která je charakterizovaná silným existenciálním a tísnivým pocitem z vystavených exponátů. Ty jsou místy odlehčeny nadsázkou, ironií a až groteskním autorským gestem. K vyznění výstavy přispívá speciální nasvícení výstavy, které bude jedním z několika východisek k animačnímu programu, jenž bude tentokrát více než jindy zaměřen zážitkově. A to především aktivitami, které v celé své škále budou maximálně využívat aktivní zóny v expozici. Společně s účastníky programu budeme hledat nové možnosti nasvětlení exponátů a zkoumat, zda a jak se mění jejich emocionální účinek na diváka. Součástí programu bude také výtvarná intervence, tedy tvůrčí reakce jednotlivých účastníků na vystavená díla, která se v závěru programu stanou na chvíli součástí expozice. Výtvarnou činnost doplní dramatické i jiné aktivizační etudy.

Délka programu: 90 minut. Lektor: David Hrbek
585 514 213 | hrbek@muo.cz

open call 9:16

pohyblivý/statický obraz • animace • video • nová média
moving/static image • animation • video • new media

při příležitosti výstavy Jozefa Jankoviče Plynutí času
Open Call for Artists: Flow of Time
at the occasion of the Jozef Jankovič Exhibition

deadline: 7. 1. 2018

Muzeum umění Olomouc / Olomouc Museum of Art
Central European Art Database
www.muo.cz | www.cead.space

muo
muzeum
umění
olomouc

CENTRAL
EUROPEAN
ART
DATABASE

Světice z Řepčína obohatily stálou expozici Ke slávě a chvále II

Téměř sto padesát let zdobily jeden z olomouckých kostelů a poté byly půldruhého století dřevěné sochy sv. Pavliny a sv. Barbory společně s Ukřižovaným Kristem všem na očích na zdi bývalé kovárny v Olomouci-Řepčíně. Od 8. září obohatily obě světice stálou expozici barokního umění v Arcidiecézním muzeu Olomouc.

Na průčelí bývalé řepčínské kovárny umístil sochy v roce 1849 kovář Valentin Vrana. „Vyplývá to z pamětních zápisů nalezených v osmdesátých letech minulého století za sochou Krista. Další zápisy, z nichž poslední je datován rokem 1904, jsou záznamem oprav soch i kovárny, zmiňují jednotlivé rodinné příslušníky i podílející se řemeslníky a výjimečně též kronikářské pohledy do života Řepčína ve druhé polovině 19. století,“ objasňuje osud dřevěných soch Helena Zápalková, kurátorka Muzea umění Olomouc s tím, že spojení světic s Ukřižovaným Kristem v jeden celek bylo až druhotné. Odlišné měřítko soch, ikonografie a zejména charakter řezby svědčí o různém autorství i dataci.

„Dřevěné, původně polychromované sochy sv. Pavliny a sv. Barbory byly s největší pravděpodobností součástí vybavení oltářů některého z olomouckých chrámů zrušených v době josefínských reforem. Jejich autorství lze připsat známému olomouckému sochaři Janu Sturmerovi (1675–1729), který je například autorem morového sloupu na Dolním náměstí. Obě mučednice věřící vyzývali jako protimorové patronky a jejich vznik lze

vztáhnout do doby po zažehnutí poslední velké morové epidemie, která postihla Moravu i Olomouc v letech 1714–1715,“ vysvětluje Helena Zápalková.

Sochy se po sto šedesáti letech na zdi kovárny dočkaly kompletní restaurátorské péče. A majitelé je nyní zapůjčili Muzeu umění Olomouc, které je umístilo ve stálé expozici Arcidiecézního muzea. „Sochy se nám zachovaly i díky tomu, že majitel kovárny pan Vrana a jeho dědicové je pravidelně natírali, a to až do roku 1926. Barvy, které na sochách můžete nyní vidět, jsou právě nátěrem z roku 1849. I přestože nejde o původní barevnost, působí esteticky,“ pochvaluje si restaurátor Radomír Surma.

Venkovní počasí se na sochách přece jen podepsalo, což je patrné především na prasklinách. „Ty jsou výrazné a jsou jich stovky. Praskliny vznikly působením mrazu, tepla, vody a slunce. Nechali jsme je však zachované i po restaurování, protože nyní vytváří jakousi patinu. Nebylo by rozumné je zatmelořit. Vytvořili bychom totiž jakýsi umělý novotvar,“ dodává Surma.

Madona s rouškou je zpět v Arcidiecézním muzeu

Vzácný obraz italského renesančního malíře Sebastiana del Piomba *Madona s rouškou* je zpět doma. Skvost Arcidiecézního muzea byl od března v londýnské Národní galerii, která jej zakomponovala do expozice *Michelangelo & Sebastiano*, kterou mohli návštěvníci vidět přímo v hlavní budově na Trafalgar Square.

„Výstava, která trvala od 15. března do 25. června, se zaměřila na přátelský umělecký vztah mezi Michelangelem a Sebastianem del Piombo,“ uvedla kurátorka sbírky italského malířství Arcidiecézního muzea Gabriela Elbelová. Del Piombův obraz dorazil zpět do České republiky 30. června a od 10. července opět těší návštěvníky olomouckého Arcidiecézního muzea.

Del Piombo byl původem benátský malíř, který tvořil v první polovině 16. století. Když přišel kolem roku 1511 do Říma, začal malovat pod vlivem Michelangela a Raffaela. Tam vznikl i tento obraz. „Oba

tyto vlivy jsou v jeho díle patrné hlavně v typologii postav, především u Panny Marie v její fyziognomii. S Michelangelem spolu pracovali na mnoha zakázkách a pojilo je i úzké přátelství,“ řekla Elbelová.

Obraz *Madona s rouškou* pochází z původní kolekce biskupa Karla Lichtensteina-Castelcora. „Jde o intimní usebranou kompozici krásnou i svým tématem. Je to exkluzivní malba,“ popsala Gabriela Elbelová.

VASARELY OKOUZLIL JIŽNÍ ČECHY

Letošní léto patřilo v Alšově jihočeské galerii dílům Victora Vasarelyho a také kurátorce Muzea umění Olomouc Gině Renotière, která tam připravila unikátní výstavu k dvaceti letům od Vasarelyho smrti.

Návštěvníci Jízdárny v Hluboké nad Vltavou tak měli jedinečnou možnost vidět díla hned ze tří významných institucí úzce spojených se jménem Victora Vasarelyho, a to z Fondation Vasarely v Aix-en-Provence (Francie), z Victor Vasarely Múzeum v jeho rodné Pésci (Maďarsko) a samozřejmě z olomouckého Muzea umění, které vlastní největší konvolut děl tohoto umělce u nás. „K vidění bylo osm desítek samostatných Vasarelyho prací. Přímou z Olomouce se jednalo o třiatřicet grafik, jeden obraz a jednu tapisérii,“ pochlubila se kurátorka Gina Renotière.

Na výstavě se kromě ní podílel také prezident Fondation Vasarely v Aix-en-Provence Pierre Vasarely, vnuk Victora Vasarelyho.

ALEXANDR JENIŠŤA

**„Budoucnost
Divadla hudby je v přestavbě
kina Central“**

Alexandr Jenišť (*1976)

Vedoucí produkčního oddělení Muzea umění Olomouc má na starosti zejména Divadlo hudby, s nímž je tak či onak spojen už od roku 1994. Prošel zde všemi profesemi a cizí mu nebývalo ani postavit se na jeviště. V roce 2014 se podílel na sloučení Divadla hudby a Muzea umění Olomouc. Nyní usiluje o rekonstrukci bývalého kina Central i stávajících prostor DH. Jeho další profesí je ruština a překladatelství z ní. Je ženatý, má dvě děti a nejvíc si odpočine, když opravuje dům, hraje tenis nebo sbírá houby.

RODINA

„Máme s Klárkou dvě dcery, které se snažíme vést k lásce k umění. Zapojujeme je skoro do všeho, co děláme, a i díky tomu spolu trávíme více času. Johanka i Inka jsou citlivé na hudbu. Co se narodily, snažil jsem se jim zpívat. Do divadla obě chodí od malička. Loutkárný jsou u nás pro děti od tří čtyř let, ale dcery to dávaly už ve dvou. Děti se většinou bojí v divadle tmy, ale naše dcery ne,“ chlubí se otec Alexandr Jeništa.

Se ženou Klárou při návštěvě New Yorku.

Pro Alexandra Jeništu je klíčový vztah k rodné Olomouci, která pro něj hodně znamená. „K Olomouci mám vřelý a hluboký vztah, což sebou nese samozřejmě i zvýšenou míru kritičnosti. Co máme rádi, sledujeme bedlivěji. Navíc je mým velkým zájmem architektura, což tuhle ambivalenci ještě prohlubuje, a v Olomouci zvláště,“ přiznává Jeništa.

Svůj vztah k městu dokládá i svým občanským angažmá. „Byl jsem u toho, když se zakládal spolek Za krásnou Olomouc, od té doby se s kolegy hojně vyjadřujeme k místním tématům. A nejsou to kolegové ledasjací – špička české vědy o umění: profesor Rostislav Švácha, historici umění či architektury Ondřej Jakubec, Martin Horáček, Jakub Potůček či Martina Mertová. Patří k nim i moje žena Klára, také historička architektury. Založili jsme Cenu Rudolfa Eitelbergera, mimochodem slavného olomouckého rodáka, kterou udělujeme každé dva roky. Zrovna letos budeme udělovat ceny už popáté,“ vysvětluje zapálený milovník architektury.

V olomouckých kulturních kruzích se Alexandr Jeništa pohybuje od studentských let. „Většinou to bylo spjato s Divadlem hudby a zpočátku s Moravským divadlem, kde jsem také chvíli působil jako elév,“ říká.

První vzpomínku na Divadlo hudby (DH), má ještě z doby, kdy chodil do základní školy: „Můj raný, avšak hodně silný zážitek s Divadlem hudby byl koncert Emila Viklického snad v roce 1987, kam mě vzala sestra. To bylo poprvé, co jsem slyšel naživo jazz. Bylo to v triu s nějakým americkým trumpetistou a ten hudební vjem je ve mně dodnes.“

Herec z hecu

K divadlu se Alexandr Jeništa „nachomýtl“ jako herec, a to spíš náhodou. „V roce 1993 byl konkurz do inscenace Hořící žirafy, tehdy nově se utvářejícího studentského divadla, a já, coby gymnaziální student, jsem tam z hecu šel, aniž bych měl samozřejmě nějaké zkušenosti. U konkurzu byl tehdy nastupující šéf činohry Moravského divadla Ivan

Balada, který si mě a ještě Patrika Hartla, ze kterého je dnes populární povídkář, vybral do role pážete v inscenaci Shakespearovy Marné lásky snahy. Tak jsem se ocitl na jevišti Moravského divadla a byl jsem tam dvě tři sezony.“

Jenže více než herectví jej přitahovala práce v zákulisí a proces vzniku inscenací. „Herecká práce mě dost vysávala. Mnohem víc mě lákala režie a v průběhu let jsem skutečně v Divadle hudby několik studentských inscenací režíroval nebo se na nich nějakým způsobem podílel,“ vzpomíná. „Na téhle scéně se pohybuji už od gymnaziálních let, řekl bych od roku 1994. Učil jsem se tady pracovat s technikou, dělal jsem pomocného osvětlovače, zvukaře... Tehdy mě do všeho zasvěcoval Zdeněk Sodoma, dnešní fotograf Muzea umění Olomouc. Hodně mě to bavilo, a navíc jsem vše zúročil při svém dalším působení v divadle. Nejdůležitější pro mě byla asi dvouletá spolupráce s mezinárodním souborem Těatr Novogo Fronta, s nímž jsem jako technik a produkční sjezdil kus Evropy,“ usmívá se Jeništa.

Osudové setkání

Bez nadsázky osudové pro něj bylo setkání s ředitelkou Divadla hudby Libuší Šlezarovou. „Snad to bude působit obyčejně, ale Liba dávala lidem kolem sebe prostor, dokonce jim ho aktivně vytvářela, skvělá šéfká! Mě nechala se v divadle učit. Prošel jsem snad vším – od šatnáře, biletáře, pokladního, technických profesí až po produkčního, dramaturga a zástupce ředitelky,“ vyjmenovává Jeništa.

V devadesátých letech byl Jeništa při tom, když Libuše Šlezarová spolu s dramaturgyní Nadou Žondrovou dávaly divadlu novou tvář, aby se aspoň přiblížilo tehdejšímu divadelním standardům. „Podoba DH z konce 80. let byla taková salónní, klubová. Polstrovaná křesla, medové sametové závěsy, u šatny zavěšená lyra coby symbol múz, ve vstupu sádroví andílci... Všechno bylo takové načančané, i když obnošené, jako v útulném pokojíčku. Jenže divadlo 90. let chtělo blackbox, maximální variabilitu

KNIHY

„Jsem rusista, takže hodně čtu ruskou literaturu. Doporučil bych třeba Ljudmilu Ulickou a její román *Daniel Stein, překladatel*, což je skvěle zpracované židovské téma. Hodně často teď zjišťuji, že jsem spoustu zásadních děl světové literatury vlastně nečetl nebo nedočtl. Takhle jsem začal po letech číst Thomase Manna. Zaujala mě i kniha Tomáše Sedláčka *Ekonomie dobra a zla*, což je netradiční, jakýsi kulturologický pohled na ekonomii, a do toho ještě čtu izraelského spisovatele Amose Oze – jeho *Příběhy o lásce a tmě*, což jsou v podstatě dějiny Izraele 20. století,“ přidává Alexandr Jeništa pár tipů na čtení.

HUDBA

„Mám rád to, čemu se nepřesně říká vážná hudba, a to jak starou, tak i moderní. Psal jsem diplomku na 13. symfonii Dmitrije Šostakoviče, což je můj oblíbený autor. Sám hraji na klavír, mám rád klavírní koncerty – Rachmaninov, Čajkovskij, Beethoven, Martinů. Co máme děti, hraji sice míň, ale stále mě to baví a děti našťastí taky. Takže někdy třeba hraju dětem ke kreslení a manželce Klárce k šití,“ směje se Alexandr Jeništa.

Co zatím vyřešeno není, je osud stávajícího prostoru Divadla hudby. „Nejvíc by se mi líbilo, kdyby Central a DH fungovaly jako velká a malá scéna. Malá scéna jako přednáškový či konferenční sál pro šedesát až sedmdesát diváků, ale s možností v ní uspořádat komorní divadelní nebo hudební představení,“ nastiňuje Alexandr Jeništa možný vývoj.

Puškin je Rus, ne Sovět

Přestože práce v divadle zabírá Alexandru Jeništovi velkou část života, stále si dokáže najít také místo pro svou druhou profesi – ruštinu.

Vysokoškolské studium si rozdělil mezi Olomouc a Prahu. „Část rodiny pochází z Prahy, která byla vždycky mým ‚druhým‘ městem. Když mi Olomouc přišla příliš fádni a těsná, utíkal jsem do Prahy a zase naopak.“

Nejprve studoval divadelní vědu na Univerzitě Palackého, ale tu opustil a v pětadvaceti letech se přihlásil do Prahy na úplně jiný obor – ruskou filologii. „Studoval jsem ruštinu i přesto, že jsem vyrostl v Olomouci, která byla posádkovým městem sovětské armády. Přítomnost okupační armády jsem jako dítě prožíval velice intenzivně, ty věčné přelety vrtulníků a nekonečné přesuny vojenských kolon z jednoho konce města na druhý. Ke všemu ruskému i k povinné výuce ruštiny jsem, jako mnozí, míval silně vyhraněný vztah. Až v pubertálních letech jsem pochopil, že, lapidárně řečeno, Puškin je Rus, ne Sovět. Jsem hrozně rád, že jsem ruštinu vystudoval v Praze, protože jsem na fakultě ještě potkal tu odcházející, mizející elitu československé, ne sovětské rusistky – skvělé manžele Zdražilovy, profesory Svatoně a Fraňka a další,“ zdůrazňuje.

Studium jazyka přivedlo Alexandra Jeništu také k překladatelství. „První knížka, kterou jsem přeložil, byly *Rozhovory s básníkem Josifem Brodským od Solomona Volkova*. Potom jsem dělal kulturologickou studii Vladimira Paperného *Kultura 2 / Architektura stalinské epochy*, což je knížka velmi přísně strukturovaná, zároveň však velmi čtivá. Brodskému i Papernému je společný osud ruských emigrantů v USA, práce na jejich textech byla pro mě vzrušující,“ vzpomíná Jeništa.

Překladatelství považuje za velmi zodpovědnou práci: „Překladatel musí být neustále ostražitý, nesmí se nechat ukolébat třeba i krásou samotného textu. Je v roli ‚převaděče‘, tedy někoho, kdo jiným text reprodukuje a do značné míry i interpretuje. To je ohromná zodpovědnost. Je třeba si neustále uvědomovat, že to člověk nedělá pro sebe, aby si dobře ‚užil‘ knihu, nýbrž dělá zprostředkovatele jiným.“

Dny židovské kultury

Studium přivedlo Alexandra Jeništu ještě k jednomu zajímavému tématu – k osudům Židů ve východní Evropě. A odtud vedla v roce 2007 cesta ke vzniku Dnů židovské kultury Olomouc.

„Dny židovské kultury jsme vymysleli s mým tehdejší kolegou Zdeňkem Krajcarem. On je vzděláním historik a teolog, já rusista a tématem mé diplomové práce byl – zjednodušeně řečeno – holokaust na východních územích. Probírali jsme všelijaká židovská témata a shodli se, že v Olomouci nejsou téměř vůbec reflektovaná, přestože židovský živel tu byl tradičně velmi silný,“ říká Jeništa.

Hlavním impulzem byla slavná ‚terezínská‘ opera Brundibár. „U diplomky jsem se hodně potýkal i s českým kontextem a samozřejmě fenoménem Tereziána a slavné Krásovy dětské opery. Tehdy jsem ji viděl v Praze u Jiřího Hoška a zatoužil ji uvést u nás, jenže to bylo velké a drahé – 16členný orchestr a k tomu 30 Dismančat. Kolega Krajcar zase toužil po klezmeru. Říkali jsme si, že pozvat ad hoc jedno či druhé je bez kontextu, tak co kdybychom tomu dali nějaký rámeček? A Dny židovské kultury byly na světě,“ usmívá se Jeništa.

Festival se postupně rozvinul do větší šíře. Ze začátku se věnoval regionálním tématům, potom přešel i k větší obecnosti, například tématem Židé a křesťané z roku 2011. „Nebo jsme využili antroposofické výstavy v MUO Aenigma, na níž byla nezanedbatelná část vystavovaných autorů židovského původu. Kurátor výstavy David Voda přišel se skutečně bláznivým nápadem oslovit Moravské divadlo, aby poprvé u nás uvedlo operu opět ‚terezínského‘ skladatele Viktora Ullmana *Pád Antikrista*. Tehdy jsme myslím prvně skutečně intenzivně propojili výstavní projekt a divadlo. Nastudování se s velkou vervou ujal šéf opery Milo Oswald, inscenaci režíroval Jan Antonín Pitinský. Představení bylo fantastické a získalo několik prestižních ocenění,“ pochlubil se Alexandr Jeništa.

Do letošního ročníku Dnů židovské kultury se také promítne výstava Muzea umění Olomoucká synagoga (1897–1939). „Letošní téma souvisí s výstavou ke 120. výročí otevření již neexistující olomoucké synagogy. Festival nabídne třeba přednášku profesora Zatloukala o jejím architektovi Jakobu Gartnerovi a jeho působení v Olomouci. Ve filmové sekci pak zase představíme dokumenty, které synagogu nevnímají jen jako prostor modlitby či rituály, ale i jako místo společenského a společného setkávání,“ láka Alexandr Jeništa návštěvníky do Divadla hudby i do Muzea umění Olomouc. ○

STO DVACET LET OD ZASVĚCENÍ OLOMOUCKÉ SYNAGOGY

Pro synagogu byl ničující hned první den okupace

Krásu, velikost, unikátnost a hlavně tragický osud olomoucké synagogy a celé židovské obce připomene nová výstava Arcidiecézního muzea Olomouc nazvaná *Olomoucká synagoga (1897–1939)*, která začíná ve čtvrtek 19. října.

Synagoga, kterou v roce 1939 vypálili místní fašisté, měla navždy zmizet ze světa i z paměti obyvatel města. To první se povedlo, to druhé nikoli. Svědčí o tom nová výstava, na níž se návštěvníci dozvědí, jak stavba vypadala, kdo byl její autor Jakob Gartner a chybět nebudou ani střípky z historie židovské obce v Olomouci.

„Výstava samotná bude rozdělena na dva významové celky. První tvoří samotná architektura synagogy a tvorba architekta Jakoba Gartnera, ten druhý pak náboženský život olomoucké židovské obce do roku 1942, který připomenou textové panely s medailony významných představitelů obce, dobové fotografie nebo modlitební knihy,“ prozrazuje kurátorka výstavy Gabriela Elbelová.

Vzácné vitráže i lavice

Návštěvníci uvidí i část dochovaného originálního vybavení zaniklé synagogy. „V letech 1942 až 1945 se konaly velké svozy cenných synagogálních předmětů na území celého protektorátu. Také ze synagog z Olomouce, Prostějova, Úsova, Přerova, Hranic, Kojetína, Kroměříže, Loštic, Lipníku nad Bečvou

a Tovačova, které roku 1942 přestaly být samostatnými náboženskými obcemi a staly se olomouckou pobočkou pražské židovské obce, byla odvezena většina mobiliáře. Jednalo se zejména o stříbro a další hodnotné předměty. Všechno putovalo do Prahy, kde svozy organizovala Ústředna pro židovské vystěhovalectví (*Zentralstelle für die jüdische Auswanderung*), s jejímž souhlasem začalo v roce 1942 vznikat Židovské ústřední muzeum. Po válce obnovilo muzeum již v květnu 1945 svou činnost s novým posláním připomínat válečnou tragedii a genocidu židovského národa,“ vysvětluje Gabriela Elbelová, s tím, že se u některých zapůjčených exponátů z Židovského muzea podařilo díky donačním nápisům určit, že pochází právě z Olomouce.

Kromě toho výstava představí také dochovanou řadu lavic a vitrážová okna ze synagogy. „Lavic bylo v olomouckém templu původně kolem sta, ale zachovalo se jen deset řad. Už na konci roku 1939 byly lavice prodány farnosti v Olšanech u Prostějova. Byly lehce upraveny a sloužily v místním kostele až do roku 2003. V devadesátých letech získala

část lavic opravená krnovská synagoga. Tři řady lavic jsou umístěny v nedávno zrekonstruované synagoze v Lošticích, o jejíž opravu, vybavení i fungování se zasloužilo občanské sdružení *Respekt a tolerance* v čele s panem Luďkem Štiplem. Právě odtamtud bude jedna řada zapůjčena i na naši výstavu,“ dodává kurátorka.

Z Loštic budou také vitrážová okna. „Po požáru synagogy někdo část vitráží zachránil a bezpečně uložil v soukromém domě na předměstí Olomouce. Jeho potomci je schovávali až do poloviny devadesátých let, kdy je chtěli prodat. Panu Štiplovi se podařilo získat potřebné peníze a vykoupil je. Právě těchto šest dochovaných vitrážových oken bude také na výstavě,“ líčí pohnutý osud zbytků synagogy Gabriela Elbelová.

Slavný architekt

Druhá část expozice představí i autora synagogy, přerovského rodáka, architekta židovského původu Jacoba Gartnera a zasadí olomouckou stavbu do širšího kontextu jeho práce.

První synagogy postavil Gartner na začátku 90. let 19. století na Slovensku v Hlohovci a v Trnavě. Navrhl a zrekonstruoval také spoustu židovských modliteben na Moravě. „Kolem poloviny 90. let se v jeho synagogální tvorbě začal uplatňovat historizující styl s maursko-byzantskými prvky. V této podobě navrhl synagogy v Olomouci, Opavě

SYNAGOGA

Židovská modlitebna sloužící kromě bohoslužeb také jako místo společenských setkání nebo náboženského studia. Komplex synagogy dnes často zahrnuje další zařízení sloužící židovské obci. Součástí synagogy zpravidla bývá též byt rabína.

19. 10. ČTVRTEK

18.30 HODIN | MOZARTEUM
| VERNISÁŽ VÝSTAVY A ZAHÁJENÍ
FESTIVALU | VSTUP VOLNÝ

OLOMOUCKÁ SYNAGOGA (1897–1939)

Výstava: Arcidiecézní muzeum Olomouc
/ Galerie, 19. 10. 2017 – 7. 1. 2018

19.30 HODIN | MOZARTEUM | KONCERT
| VSTUP VOLNÝ

KANTORSKÉ ZPĚVY

Úryvky ze svátečních a šabatových modliteb.
Zpívá a komentuje rabbi Michael Dushinsky.

20. 10. PÁTEK

10.00 HODIN | MOZARTEUM
| ODBORNÁ KONFERENCE | VSTUP VOLNÝ

PROMĚNY ŽIDOVSKÉHO ŽIVOTA: MORAVŠTÍ ŽIDÉ NA PŘELOMU 19. A 20. STOLETÍ

Mezinárodní odborná konference nabídne širší
pohled na židovské dějiny Olomouce a Moravy
od poloviny 19. století, zahrnující např. rozpory
moderního židovského života, konflikt tradice
a světové kultury, či intelektuální výměny mezi
Moravou a Haličí.

21. 10. SOBOTA

14.00 – 18.00 HODIN | U ŽIDOVSKÉ BRÁNY
| MĚSTSKÁ HRA | VSTUP VOLNÝ

PŘES ZLATÉ KOSTKY NA CESTĚ

Putování podle hracího plánu, čítajícího
5 zastavení, bude odměněno nejen bohatstvím
nových informací, ale také pokladem na doma.
Informace: Hana Lamatová | 585 514 174
lamatova@muo.cz

22. 10. NEDĚLE

16.00 HODIN | DIVADLO HUDBY
| DIVADLO DĚTEM | VSTUPNÉ 80 Kč
HLUPÁCI Z CHELMU

→ STUDIO DAMÚZA, PRAHA

Co se přihodí, když se sejde pět mudrců u jednoho
stolu, vyřeší problémy malého městečka?
Jak praví židovské přísloví: Kozel je nebezpečný
zepředu, kůň ze zadu, hlupák ze všech stran.

23. 10. PONDĚLÍ

16.00 | DIVADLO HUDBY | PŘEDNÁŠKA
A BESEDA | VSTUP VOLNÝ

YOSAIF COHAIN: SOUČASNÁ UMĚLECKÁ FOTOGRAFIE V IZRAELI

Přednáška izraelského fotografa a pedagoga,
který přinesl v 70. letech do Izraele povědomí
o světové umělecké fotografii.
Přednáška je v angličtině, s překladem
do češtiny.

18.30 | DIVADLO HUDBY | FILMOVÁ SEKCE I
FYZICKÁ SÍLA PROSTORU | VSTUP VOLNÝ

DO VÝŠE STŘECHU ZVEDNĚTE

Raise the Roof | 2001 | režie Jari & Cary
Wolinsky | 85 min. | České titulky
Dokument sleduje úsilí Ricka a Laury Brownových
o rekonstrukci původní dřevěné synagogy
z 18. století v polském městě Gwoździec, vypálené
za druhé světové války.

20.30 | DIVADLO HUDBY | FILMOVÁ
SEKCE II | FYZICKÁ SÍLA PROSTORU
| VSTUP VOLNÝ

JISKRA V POPELU.

BAR MICVA V POLSKU

Spark among the Ashes. A Bar Mivah
in Poland | 1986 | režie Oren Rudavsky
56 min. | České titulky

V roce 1986 se americká rodina Stromových
vydala do Krakova oslatit Bar micva svého
syna. První obřad v Krakově po válce však kom-
plikovala skutečnost, že obřad měla vést refor-
movaná rabínka Emily Faust Korzeniková.

24. 10. ÚTERÝ

17.00 HODIN | MOZARTEUM | PŘEDNÁŠKA
| VSTUP VOLNÝ

PAVEL ZATLOUKAL:

ARCHITEKT JAKOB GARTNER
Přednáška profesora Pavla Zatloukala věn-
ovaná tvorbě architekta Jakoba Gartnera (1861–
1921) v Olomouci, kde vedle stavby synagogy
navrhl také několik nájemních domů a vil v his-
torizujícím stylu.

18.30 | DIVADLO HUDBY | FILMOVÁ
SEKCE III | SPOLEČENSTVÍ JAKO POUTO
| VSTUP VOLNÝ

VNITŘNÍ OHEŇ

The Fire within | 2008 | režie Lorry Salcedo
Mitrani | 60 min.

Dokument sleduje příběh unikátní židovské
komunity v peruánském Iquitos, kterou zalo-
žili židovští přistěhovalci z Maroka na konci
19. století v důsledku tzv. kaučukové horečky.
Snímek je reflexí víry a tradice, která dokázala
přežít i bez opory sloupů synagogy.

20.30 | DIVADLO HUDBY | FILMOVÁ
SEKCE IV | SPOLEČENSTVÍ JAKO POUTO
| VSTUP VOLNÝ

GUT ŠABES, VIETNAME

Gut Shabbes Vietnam | 2008 | režie Ido
& Yael Zand | 52 min. | České titulky
Rabí Menachem a jeho žena Racheli Hartman
s dítětem se připravují na cestu do Vietnamu,
kde mají konkrétní úkol – založit a podpořit
židovskou komunitu. Přicházejí v době před
Roš ha-šana a doufají, že místní souvěrce při-
mějí k účasti na slavení svátků.

25. 10. STŘEDA

17.00 HODIN | MOZARTEUM | PŘEDNÁŠKA
| VSTUP VOLNÝ

TOMÁŠ HRBEK: KARL FRÖLICH | OSUD RODINY TEREZÍNSKÉHO HOUSLISTY

Přednáška přiblíží olomoucké kořeny houslového
virtuosa, který patřil k předním umělcům
v terezínském ghettu.

19.00 HODIN | DIVADLO HUDBY | DIVADLO
| VSTUPNÉ 200 / 150 Kč

ANNA FRANKOVÁ

→ NOVÉ DIVADLO, NITRA (SK)

Komorní inscenace na motivy Deníků Anny
Frankové v podání mladého slovenského souboru
z Nitry. Představení je určeno divákům od 12 let.

26. 10. ČTVRTEK

20.00 HODIN | DIVADLO HUDBY | KONCERT
| VSTUPNÉ 200 / 150 Kč

TATRAN (IZR)

Izraelské trio kombinuje moderní jazz, rock, klasi-
ku a elektroniku, to vše s vysokou mírou virtuozity.
V Olomouci se kapela zastaví na turné mezi
izraelskou Haifou a Frankfurtem nad Mohanem.

29. 10. NEDĚLE

13.00 | PROSTĚJOV – NÁMĚSTÍ EDMUNDA
HUSSERLA | KOMENTOVANÁ PROCHÁZKA

SYNAGOGA BET-HA MIDRAŠ A VELKÁ NOVÁ SYNAGOGA V PROSTĚJOVĚ

Komentovaná procházka po prostějovských židov-
ských památkách. Provázet budou historička Marie
Dokoupilová z Muzea a galerie v Prostějově a Daniel
Soukup, judaista a bohemista z FF UP a AV ČR.

DNY ŽIDOVSKÉ KULTURY OLOMOUC

OLOMOUCKÁ SYNAGOGA

19. — 29. 10. 2017

MOZARTEUM → Václavské nám. 3

DIVADLO HUDBY → Denisova 47

www.muo.cz/dzko

Pořadatelé

muo
muzeum
umění
olomouc

קהלה יהודית אולמוואו
Židovská obec Olomouc

Centrum judaistických studií
Kurta a Ursuly Schubertových

Podpora

The National Center
for Jewish Film
www.jewishfilm.org

JSNS.CZ

Mediální partneri

Olomouc
Český rozhlas

railreklam

Pod záštitou

J. E. DANIEL MERON, VELVYSLANEC IZRAELE
DANIEL HERMAN, MINISTR KULTURY ČR

Olomoucká výstava Fenomén Ateliér se ze Slovenska přestěhovala do Kutné Hory

Už druhou reprízou pokračuje výstava Muzea umění Olomouc Fenomén Ateliér papír a kniha | Autorské knihy a objekty studentů J. H. Kocmana. Po Slovenské národní knihovně se výstava vrátila do Česka, a to do Kutné Hory.

„Druhá repríza výstavy začala vernisáží 30. září v Galerii Středočeského kraje (GASK) v Kutné Hoře. Návštěvníci ji pak mohou vidět až do 21. ledna příštího roku,“ přibližuje kurátorka Muzea moderního umění Gina Renotiére.

GASK představí výstavu prakticky ve stejné podobě, jako ji mohli až do letošního února vidět i návštěvníci olomouckého Muzea moderního umění. „V Kutné Hoře bude v podstatě stejné množství děl, asi devadesát exponátů. Na návštěvníky tam čeká umělecký papír, autorský papír, knihy, autorské knihy a objekty z papíru jako hmoty. Vesměs jsou všechna díla od studentů Ateliéru Jiřího Hynka Kocmana a dva exponáty pak pocházejí

přímo od samotného Kocmana,“ připomíná Renotiére.

„Celou výstavu navíc doplňuje film, který jsme natočili jako výpověď studentů o významu jejich studia v Ateliéru J. H. Kocmana pro jejich profesní život,“ dodává Gina Renotiére.

Slovenský úspěch a další reprízy

Výstava zaznamenala úspěch hned při své první repríze ve Slovenské národní knihovně. „Na Slovensku byla proto, že tam v té době byla mezinárodní konference knihovníků a tato výstava udělala konferenci krásnou atmosférou. Ohlasy byly velké, spousta lidí přišla na dvě komentované prohlídky, a to z řad studentů, laické veřejnosti i odborníků, kteří se zabývají papírem,“ pochlubila se kurátorka výstavy.

Po Kutné Hoře se bude výstava stěhovat do Karlových Varů. „Další repríza je už smluvně podchycena. Bude od jara do podzimu

Julie Kačerovská, *Kraina papíru*, 2009

příštího roku v Galerii města Karlovy Vary,“ prozrazuje Gina Renotiére.

Na začátku příštího roku by pak mohla výstava opět do zahraničí. „Kutnohorská výstava bude končit už v lednu a do začátku té karlovarské nám zůstane nějaký čas a ten bychom rádi zaplnili výstavou buď v Polsku, nebo ve Francii,“ nastínila kurátorka své další plány.

FILLA MÍŘÍ NA KAMPU, SLAVÍČEK NA HRAD

Hned třiadvacet exponátů ze sbírek Muzea umění obohatí výstavu *Muž s hořící hřívou! (Emil Filla a surrealismus 1931–1939)*, která se uskuteční od 27. října do 11. února v Museu Kampa. Ta se zaměří na třicátá léta a proměnu tvorby Emila Filly.

Muzeum umění zapůjčí Nadaci Jana a Medy Mládkových dvacet děl Emila Filly. „Jedná se o osmnáct grafik, jednu olejomalbu s názvem *Dvě ženy* a plastiku *Hlava*,“ říká Vladimír Pospíšil, správce sbírek obrazů a plastik MUO.

Pražská výstava zahrne i díla Fillových současníků – Štyrského, Toyen, Janouška, Makovského, Muziky anebo Wachsmanna. „Na výstavu zapůjčilo Muzeum umění také díla dalších tří autorů, a to plastiku *Dívčí sen* od Vincence Makovského, olejomalbu *Stojící figura* z dílny Františka Muziky a především obraz *Květena spánku* od Toyen,“ dodává Pospíšil.

Impresionismus v Jízdárně

Další velkou výstavou, na které budou letos na podzim exponáty ze sbírek Muzea

Emil Filla, *Dvě ženy*,

umění Olomouc, je *Světlo v obrazech | Český impresionismus – Inspirace blízké i vzdálené*. Jízdárnu Pražského hradu totiž od října až do ledna zaplní na pět set obrazů mapujících tvorbu českých impresionistů.

„Na tuto výstavu zapůjčujeme celkem šest děl,“ prozrazuje Vladimír Pospíšil.

Návštěvníci Jízdárny Pražského hradu se tak mohou už od 6. října těšit na obraz Antonína Slavíčka *V zahradě*, Jiránkovy *Pískaře* nebo na *Luhačovickou alej* od Stanislava Lolka. „Další zapůjčená díla jsou od Julia Mařáka, Václava Radimského a Ludka Marolda,“ doplňuje Pospíšil.

Výstava V oplatce jsi všecek tajně putuje do Plzně

Teprve 17. září se uzavřely brány výstavy *V oplatce jsi všecek tajně* v olomouckém Arcidiecézním muzeu a hned 20. října se znovu otevrou, tentokrát však v Západočeské galerii v Plzni.

„Na výstavě jsou zastoupena díla malířská, sochařská i práce uměleckého řemesla. Přestože její těžiště spočívá zejména v exponátech z období pozdního středověku, instalaci doplňují vybraná díla z doby baroka a 20. století. Dokládají to práce Františka Bílka, Jana Zrzavého, Bohuslava Reynka, Vojmíra Vokolka nebo Ivana Sobotky,“ popisuje kurátorka Helena Zápalková z Muzea umění Olomouc.

Se současností expozici propojí záznam unikátní audiovizuální instalace Pavla Mrkuse *R.E.D.* „V Olomouci Pavel Mrkus rudě nasvítí a ozvučí gotický ambit Zdikova paláce. Kolega Kamil Zajíček z instalace vytvořil film, který bude v Plzni součástí výstavy,“ říká Zápalková.

Výstava *V oplatce jsi všecek tajně* bude v Plzni do 4. února 2018 a poté se stěhuje do Prahy. „Třetím výstavním místem bude od 15. března do 20. května Strahovský klášter. Tam chceme zařadit do expozice více předmětů z bohatých sbírek kláštera,“ doplňuje Zápalková s tím, že Muzeum umění je spoluorganizátorem obou repríz.

Můj dům je i tvůj dům

Kolektivní domy nebyly socialistickým bludem, ale architektonickým fenoménem dvacátého století

Touha žen po usnadnění prací v domácnosti, teoretický koncept nejmenšího bytu, plánované hospodářství socialistické země i současné ekologické uvažování – to vše v sobě spojuje idea kolektivního bydlení. Domů, ve kterých je jeho obyvatelům k dispozici prádelna, knihovna, tělocvična i restaurace. Tento architektonický fenomén dvacátého století a jeho podoby v Československu vám představí od 16. listopadu nová výstava Muzea umění Olomouc – *Bydlet spolu. České kolektivní domy*.

Výstava podrobně ukáže, jak kolektivní bydlení vypadalo. „Je třeba si uvědomit, že v době, kdy tyto stavby vznikaly, přinášely svým obyvatelům nevídaný komfort. Můžeme to vidět na příkladu nejznámějšího kolektivního domu u nás – v Litvínově, jehož výstavba probíhala od roku 1946. Byty byly poměrně velké, pro rodiny s dětmi dokonce mezonetové, vybavené nábytkem na míru. Vytápění zajišťovalo podlahové topení, k dispozici byla společná prádelna, sušárna a mandl, obchod, kadeřnictví i krejčovství. Do jeslí a školky rodiče s dětmi sjížděli výtahem, najíst jste se mohli za pár korun v místní restauraci. Volný čas bylo možné trávit v tělocvičně, fotokomoře či knihovně. Kolektivní dům byl vlastně takovým městem ve městě,“ popisuje jeho fungování kurátorka výstavy Klára Jenišťová.

„Autoři výstavy Lenka Kužvartová a Hubert Guzik představí návštěvníkům v šesti oddílech genezi myšlenky společného bydlení a dokreslí ji architektonickými projekty realizovanými i utopickými, dobovými fotografiemi, dokumenty, videozáznamy,“ láká Jenišťová na výstavu.

Vliv feministek a podpora od Masaryka

Pod slovním spojením kolektivní dům si většína lidí vybaví éru komunistické vlády v Československu, ale první domy tohoto typu u nás začaly růst v Praze již za první republiky.

„Jejich iniciátorkami byly české feministky z okruhu Tomáše G. Masaryka. Samotná

prehistorie však sahá až do Spojených států amerických konce 19. století, kde socialistická spisovatelka a publicistka Charlotte Perkins Gilmanová volala po profesionalizaci péče o domácnost a jejím přesunu do veřejné sféry. Sejmutí každodenních starostí o dítě a domácnost z žen mělo vést k tomu, že se mohly věnovat povolání, aniž by byla zanedbaná domácnost,“ poodkrývá Klára Jenišťová důvody vzniku kolektivních domů.

Bohumil Böhm – Jaroslav Škarda – Bohumil Jarolím, Obytný dům hotelového typu v Českých Budějovicích, 1958–1964, dobová fotografie. Zdroj: fotoarchiv Šechtla a Voseček.

Nahore: Tomáš Černoušek – Karel Dolák – Jiří Zrotal, Návrh obytného domu hotelového typu pro Olomouc, 1959, perspektiva.

„Není divu, že tyto myšlenky rezonovaly také v nově vzniklé Československé republice. Zároveň v nich zastánce rovnosti Masaryk viděl cestu, jak do pracovního procesu začlenit všechny bez ohledu na sociální postavení,“ osvětluje československé pozadí vzniku kolektivních domů Klára Jenišťová.

Prvním uskutečněným projektem se měl stát blok sedmi městských domů U Pivovaru v Praze 7. Společná zařízení jako kuchyně a prádelna však byla ihned po dostavění pronajata soukromníkům. Zůstala jen mateřská škola. „Nejdůležitější realizací se tak stává sídlo Ženského klubu českého v Praze-Novém Městě z pera první české architektky Milady Petříkové-Pavlíkové z let 1929–1933,“ zdůrazňuje kurátorka výstavy.

Olomoucká stopa

Jeden kolektivní dům je také přímo v Olomouci. Dnes je znám jako Hotelový dům ve Velkomoravské ulici.

„Ten byl zajímavý hned z několika hledisek. Sami architekti Tomáš Černoušek, Karel Dolák a statik Jiří Zrotal na tomto experimentálním projektu pracovali ve svém volném čase bez nároku na honorář, ale s vidinou jeho smysluplnosti. Po strážce výtvarné čerpali inspiraci z bruselského stylu,“ prozrazuje Jenišťová. „Další zajímavostí bylo, že při výstavbě použili novou technologii vakuovaného betonu, která umožnila rekordně rychlé dokončení,“ dodává.

Hotelový dům byl určen bezdětným párům nebo jednotlivcům, kteří měli v dohledné době

Vrchol sobotního programu inspiroval císař Leopold I., dědeček Marie Terezie. Soubor Plaisirs de Musique totiž uvedl hru *Festa di Sua Maesta Caesarea Leopoldo* (Slavnost jeho císařské výsosti Leopolda I.), ve které provedl dívku z dnešní doby císařovým životem, a to od velkolepé svatby se španělskou infantkou Markétou Terezou až po dramatické obléhání Vídně Turky.

Novinkou festivalu byla koňská představení, která ukázala divákům barokní jezdecké umění. Nechyběla tak ani čtyřvylka v podání souboru Dámy v sedle.

Program celého festivalu zahájil pražský soubor Geisslers Hofcomoedianten hrou o hraběti Šporkovi nazvanou *Malé příběhy velkého hraběte*. V neděli pak herci předvedli další inscenaci *Dvě komedie v komedii*.

Děti i dospělí bavilo Kejklířské divadlo z Doudleb. Pro malé diváky si totiž připravilo *Velkou cirkusovou pohádku* a také žongléřskou dílnu – *Kabinet létajících úžasností*. Dospělé pak rozesmála *Komedie o hrdinném umírání slovního Dona Quijota*.

Lektoři edukačního oddělení Muzea umění Olomouc vymysleli pro děti speciální hru *Harlekýnova cesta za štěstím*, která provedla malé návštěvníky festivalu Květnou zahradou, zároveň pomohli najít Harlekýnovi cestu k jeho lásce Kolombíně.

HOR MAG

Květná
zahrada ožila
dobou císaře
Leopolda I.

2.–3.9.2017

Mistryně republiky ve floristice Klára Franc Vavříková a kroměřížské zámecké zahradnice zaujaly návštěvníky květinovou show.

TUS ICUS

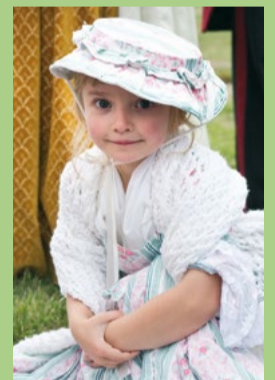
Opera, divadlo, hudba, koňské představení i ohňostroj, a to vše v duchu baroka. Díky čtvrtému ročníku festivalu Hortus Magicus se kroměřížská Květná zahrada vrátila časem do dob velkolepých slavností na dvoře císaře Leopolda I.

Jedním z vrcholů sobotního programu byl barokní ohňostroj – *Theatrum Pyrotechnicum*.

Neděle patřila barokní opěře. Ensemble Damian předvedl ve Velkém skleníku Květné zahrady představení *Lacriamae Alexandri Magni (Slzy Alexandra Velikého)*. Diváci mohli vidět kromě krásných kostýmů a skvělých pěveckých výkonů Ensemble Damian i známého herce Jana Přeučila.

Kromě hudby, tance a divadla si návštěvníci vychutnali workshopy, komentované prohlídky, šermířská představení nebo se nechali vyfotit v barokním kostýmu.

Režisér Theodor Mojžiš natáčel v Květné zahradě nový film o Karlu z Lichtensteinu-Castelcornu. V hlavní roli biskupa Karla diváci uvidí Jaroslava Plesla. Foto: Deník/Jiří Kopáč

HLAVNÍ JE FOTIT S CHLADNOU HLAVOU

HANA CONNOR a FILIP JANDOUREK o fotografování třetího světa

Černé slzy – tato výstava fotografií Hany Connor a Filipa Jandourka představila přes letní prázdniny návštěvníkům Café Amadeus těžký až sebezníčující život obyvatel Bangladéše. Dva mladí čeští fotografové se zaměřili na lidi žijící a pracující v děsivých podmínkách slumů přelidněného hlavního města Dháky.

Hana Connor

dokumentuje život v oblastech postižených humanitárními katastrofami, třeba v Kambodži, Indii, Bangladéši a dalších zemích. Spolupracuje s řadou humanitárních organizací včetně Lékařů bez hranic. V posledních letech se však věnovala i poklidnějším částem světa – například v New Yorku vytvořila cyklus fotografií s názvem *Wall Street*, jímž mapuje běžný den v okolí nejslavnější burzy světa. Charakterizuje ji černobílá reportážní fotografie stejně jako stylizované kompozičně a technicky dokonalé portréty. Fotografii vystudovala na univerzitě v australském Perthu.

Filip Jandourek

se může pochlubit prestižním oceněním, a to ziskem Czech Press Photo za rok 2015 v sekci portrét. Uznání si vysloužil jeho cyklus portrétů s názvem *Mnoho tváří ukrajinské revoluce*, který pořídil během protestů na ukrajinském Majdanu v lednu a únoru 2014. Ve stejné sekci pak získal i čestné uznání za sérii *Věčný návrat volyňských Čechů*. Filip Jandourek od roku 2008 profesionálně spolupracuje s řadou českých periodik, nyní pracuje pro Český rozhlas. Také on se zabývá dokumentární fotografií a zaměřuje se pak především na portréty.

Hana Connor a Filip Jandourek se věnují dokumentární fotografii profesionálně a projeli už velkou část světa, především toho třetího. Hana Connor totiž spolupracuje s organizací Lékaři bez hranic a pro ni dokumentuje život v oblastech postižených humanitárními katastrofami. Práce ji zavedla do zemí jako Kambodža, Indie nebo Bangladéš. Právě Bangladéš si zamilovala a zlákala pro tuto zemi i fotografa Českého rozhlasu Filipa Jandourka, kterého nejvíce proslavily v roce 2014 portréty lidí z kyjevského Majdanu. Také on propadl kouzlu pro nás exotického Bangladéše.

Fotografujete v místech, která jsou často nebezpečná a kam většina lidí normálně nezamíří. Jaká je práce fotografa v takovém prostředí?

FILIP JANDOUREK (FJ): Je to trošku adrenalin. Hlavní je nenechat se unést danou situací, i když se to nabízí. Vy vidíte, že by se dalo fotit, ale je potřeba si zachovat chladnou hlavu a řídit se intuicí. Tak to dělám alespoň já.

HANA CONNOR (HC): Já nejedím úplně do válečných zón, spíš mě zajímají země třetího světa, kde je potřeba něco sdělit. Dělam spíš sociální dokument nebo humanitární projekty. Tam člověk úplně neriskuje život. Nejsou to sice úplně bezpečná místa, ale zase lidé jsou tam o to milejší a příjemnější, neznají vůbec turisty.

Je nějaké místo, kde jste se cítili opravdu v nebezpečí?

HC: To jsou spíš takové životní momenty, kdy máte intuici, která vám řekne stop, otoč se a jdi pryč. Zažila jsem to párkrát v Indii, ale není to vyloženě konkrétní místo. Je to moment, který můžete prožít i v noci v Praze na hlavním nádraží.

FJ: Já jsem naštěstí žádnou krizovou situaci nezažil. Občas se ale stane, že se vracíte z nějaké nepříliš bezpečné lokace, stmívá se a vy se nestihnete vrátit včas. Potom máte samozřejmě strach, bojíte se o techniku. Je třeba být ostražitý a zbytečně neriskovat. **HC:** V tu chvíli se zapnou senzory. Když se člověk vrací, schová foťák a už nekouká po fotkách, ale myslí na to, že se musí co nejrychleji dostat zpátky. Vlastně si tak přepne uvažování, víc se otáčí.

Máte nějaké místo, kam se rádi vracíte fotit?

HC: Určitě Bangladéš.

FJ: Teď máme Bangladéš.

HC: Já jich mám jinak spoustu, ale Bangladéš je srdcovka.

Co z Bangladéše nabídla návštěvníkům výstava v Olomouci?

HC: Je to projekt, který jsme spolu dělali v Bangladéši v Dháce při několika návštěvách této země. Vznikly dva soubory. Jedním byly nasvícené portréty, které vznikaly za soumraku a jsou takovým kontrastem lidí a jejich prostředí. Druhý soubor je dokumentární – zachycuje samotné prostředí.

Jaké lidi jste fotili?

HC: Celá výstava byla o lidech, kteří pocházejí z podobné záplavové oblasti. Z jedné strany tam tají ledovce, z druhé se zvedá hladina moře. A do toho cyklony. Když pak voda opadne, tak se často z bortí půda i s vesnicí. Nebo jsou pozemky zasolené a nelze tam nic pěstovat. Takže jsou nuceni opustit domovy, jít do Dháky, která má snad sedmáct milionů obyvatel, a tam se snaží přežít. Je to kontrast, protože ty vesničky jsou takovým rájem na zemi a najednou jejich obyvatelé

Abstrakce je mrtvá, ať žije abstrakce

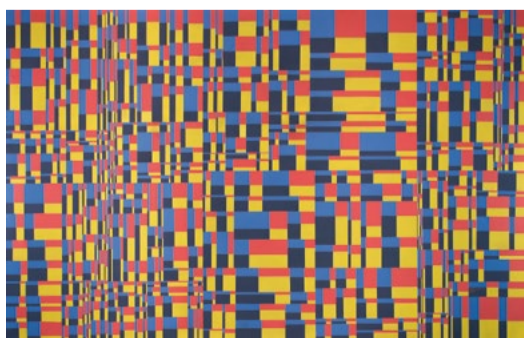
První polovina roku
2018 bude v Muzeu
umění patřit
polskému umění

Vůbec poprvé do českých zemí zamíří výstava, která se komplexně zabývá polskou abstraktní malbou. Návštěvníci Muzea umění Olomouc se tak mohou těšit od 19. dubna 2018 až na sto šedesát děl nejvýznamnějších polských umělců tvořících od čtyřicátých let 20. století až po současné autory. Výstava *Polská poválečná abstrakce* bude k vidění v Trojlodí Muzea moderního umění do 19. srpna 2018.

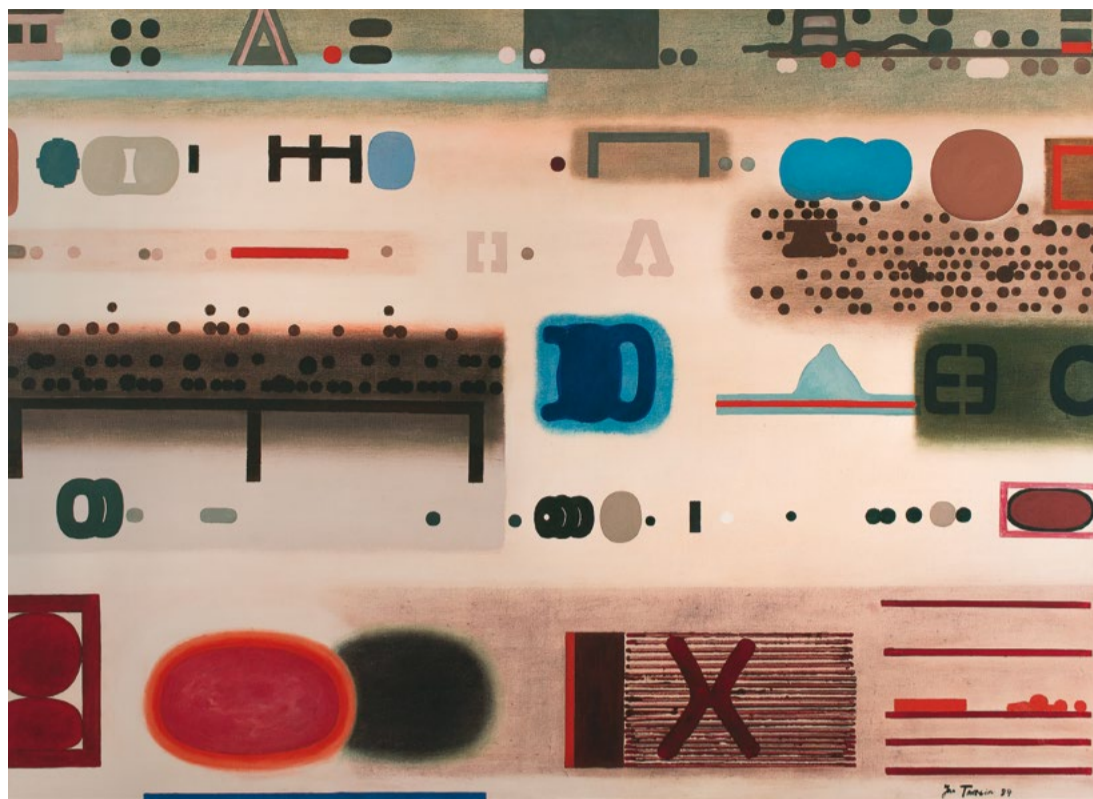
„Těžištěm výstavy budou díla zapůjčená z významných varšavských a vratslavských soukromých sbírek. Ty disponují díly těch nejvýznamnějších polských poválečných autorů,“ prozradila kurátorka výstavy Štěpánka Bielešová.

Návštěvníci uvidí díla nejvýznamnějších polských abstrakcionistů. „Jsou to malíři jako Władysław Strzemiński, Jonas Stern, Jerzy Skarżyński, Marian Bogusz, Maria Jarema, Alfred Lenica, Aleksander Kobzdej, Tadeusz Brzozowski, Henryk Stażewski, Ryszard Winiarski, Stefan Gierowski, Wojciech Fangor, Roman Opalka, Jerzy Kałucki či Jan Pamuła a další,“ vyjmenovává některé z předních polských autorů Štěpánka Bielešová.

„Mezi těmito jmény by neměl zapadnout ani Tadeusz Kantor, autor známého výroku *Abstrakce je mrtvá, ať žije abstrakce*. Jeho široký umělecký záběr sahal od malby přes scénografii až k divadelní režii. Kantor je

Jan Pamuła, z cyklu *Deset verzí jednoho obrazu*, 4/10, 1993

umělec minimálně celoevropského rozměru,“ připomíná kurátor Ladislav Daněk.

Na výběru děl se podílí mezinárodní tým kurátorů. Českou republiku a potažmo Muzeum umění Olomouc v něm zastupují právě Štěpánka Bielešová a Ladislav Daněk. „Kromě nás jsou členy tohoto týmu francouzský expert na meziválečnou a poválečnou evropskou avantgardu Andrei Nakov nebo polská historička a teoretička umění Bożena Kowalska, která je autorkou řady odborných publikací Polské historiky umění zastupuje také Barbara Ilkosz, která má na svém kontě například publikaci *Zapisy przemian: sztuka polska*

Marian Bogusz, *Za pět minut dvanáct v Nankinu*, 1948

z kolekci *Krzysztofa Musiata*. Poslední, ale důležitou, členkou týmu je historička umění Beata Gawrońska-Oramus, která má mimo jiné na starost celkovou koncepci tohoto opravdu náročného výstavního titulu,“ uvedla Štěpánka Bielešová.

Není to první výstavní projekt Muzea umění Olomouc, který se zabývá polským uměním. „Na problematiku středoevropské poválečné kulturní historie se soustřeďujeme dlouhodobě. Jako jediná instituce v České republice také začleňujeme díla polských autorů do svých expozičních,“ připomněla Štěpánka Bielešová.

Jerzy Skarżyński, *Gold diggers*, 1986

Nahore: Jan Tarasin, *Oživené předměty*, 1997

V Olomouci mohli vidět návštěvníci Muzea umění i samostatné výstavy polských umělců. „V minulosti jsme uskutečnili výstavy Magdaleny Abakanowiczové *Život a dílo*, Andreje Pawlowského – *Genesis | Kineformy* nebo projekty reflektující polskou historii – *Svět před katastrofou | Krakovští Židé mezi světovými válkami* či projekty mapující společné kulturní trendy – *Dohnat a předejnat | Československý a polský design 60. let 20. století*,“ pochlubila se Štěpánka Bielešová.

Spolupráce s Poláky probíhá i na druhé straně hranic. „V Mezinárodním centru kultury v Krakově se podařilo uskutečnit dva výstavní projekty o české výtvarné kultuře přelomu 19. a 20. století, a to *Dům milovníka umění* a přehlídku českého symbolistního umění *Vládcové snů*,“ dodala Štěpánka Bielešová.

Zatím poslední česko-polskou spolupraci pod záštitou Muzea umění byla loňská rozsáhlá prezentace české fotografie 20. a 21. století pro Muzeum Śląska Opolskiego v Opolí. „Všechny tyto aktivity doprovázely odborné publikace,“ zdůraznila Štěpánka Bielešová.

Polská poválečná abstrakce
Muzeum moderního umění
19. 4. 2018 – 19. 8. 2018

JIŘÍ KOLÁŘ

CEAD autor podzimu

CENTRAL
EUROPEAN
ART
DATABASE

Významný český básník, dramatik, spisovatel, překladatel, autor experimentální poezie i mnoha originálních výtvarných technik, redaktor, sběratel, mecenáš a podporovatel začínajících umělců – to je stručný výčet aktivit Jiří Koláře (24. září 1914 Protivín – 11. srpna 2002 Praha). Právě tento všestranný umělec patří k lidem, jejichž dílo mapuje Central European Art Database (CEAD).

Jméno Jiřího Koláře je spjato s existencí Skupiny 42, na jejímž vzniku se významně podílel s výtvarným a literárním kritikem Jindřichem Chalupěckým. Vedle několika desítek autorských básnických titulů uvedl například do českého prostředí básně Eliotovy a Mastersovy, které měly zásadní vliv na českou poválečnou poezii.

Příklon k výtvarnu

Kolářovy výtvarné aktivity vznikaly nejdříve jakoby na okraji umělecké činnosti. Teprve na přelomu padesátých a šedesátých let začal kontinuálně přecházet z poezie slova k poezii výtvarného sdělení. Nebylo to jen kvůli deziluzi z inflace slov,

Jiří Kolář, *Prošlý los (Obrazová báseň)*, 1969, koláž, karton

ale i soustředěným zájmem o grafém a jeho výtvarné kvality, který jej nakonec přivedl k rozkladu tzv. přirozené poezie.

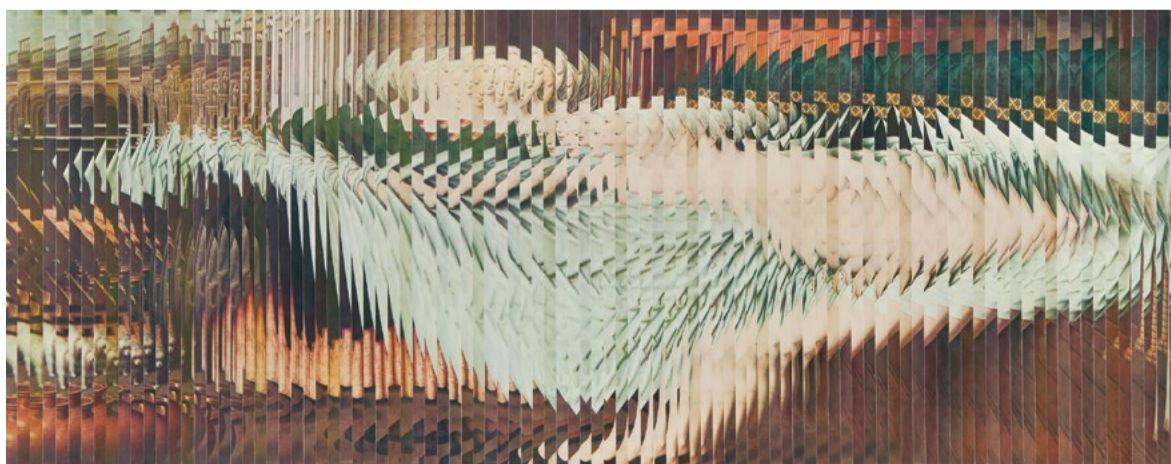
Ve své výtvarné tvorbě se Jiří Kolář opíral o myšlenky a výtvarné postupy dadaismu, konstruktivních tendencí a lettrismu. Svou neúnavnou kreativitu nejvíce zaměřil na techniku koláže, v níž významně přispěl několika objevnými metodami (viz rámeček). Dokázal spojit vyváženou kompoziční práci a uměleckou nápaditost s řemeslnou precizností. Právě tvorba koláží jej proslavila po celém světě.

Podpis Charty 77 a emigrace

Kolář byl spolueditorem Edice Petlice a podílel se na řadě neoficiálních akcí. Jeho společenská angažovanost v českém normalizačním prostředí, stvrzená podpisem Charty 77, jej roku 1980 přinutila k emigraci, v níž setrval až do roku 1997. V exilu žil v Paříži, kde se vedle umělecké činnosti věnoval práci pro českou kulturu, ať vydáváním umělecké Revue K, nebo zprostředkováním výstavních příležitostí i osobních kontaktů celé řadě českých neoficiálních umělců.

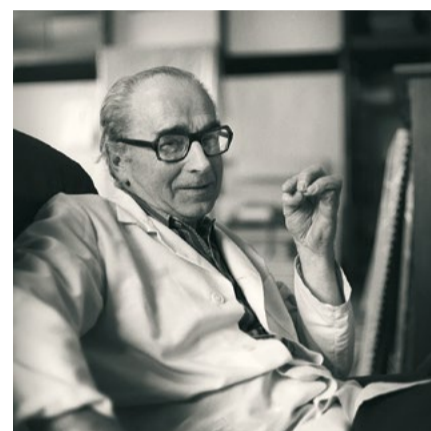
Jiří Kolář, *Tři písmové koláže*, (60. léta 20. stol.), chiasmáž, karton

Jiří Kolář, *Bez názvu (Bethsabé se vrací do lázně)*, diptych (1. část), 1977, roláž, karton

CEAD

Central European Art Database (CEAD) je projektem Muzea umění Olomouc. Formou on-line databáze výtvarného umění a kultury poválečné střední Evropy se věnuje klíčovým autorům ze zemí Visegrádské čtyřky a zasazuje je do kontextu vývoje stredoevropské vizuální kultury.

Jiří Kolář, 1979, foto: Hana Hamplová

PŘÍKLADY KOLÁŘOVÝCH INOVATIVNÍCH TECHNIK PRÁCE S PAPIREM

Konfrontáž

Forma koláže ilustrující vybrané téma, kdy autor vzájemně konfrontuje obrazy z různých dob, které byly pořízeny s různým záměrem. Tato technika je spojená je například se jmény Zbyňka Sekala a Gerharda Richtera, ale také se slavným historikem umění Aby Warburgem. Jiří Kolář (od 50. let) tímto způsobem reagoval na zkušenosti hospodářské krize, války a následné izolace umělců v komunistickém Československu. Spojoval sentimentálně působivé společenské momentky s drastickými svědectvími o lidech na dně společnosti nebo záběry válečných hrůz. Tento princip odrážel Kolářovo antagonizující vnímání světa i fascinaci jeho plností.

Raportáž

Na rozdíl od konfrontáže řadí obrázky do uceleného příběhu. Cílem je podnítit divákovu imaginaci tak, aby měla snahu doplňovat chybějící momenty.

Nalezená koláž

Dobová fotomontáž časopiseckých obrázků a reprodukcí, na níž později navázala kolekce autorské koláže. Kolář si takto postupně připravoval podklady pro publikaci o „městském folklóru“, která však nakonec nevyšla.

Inspiraci v životě a obrazech Josefa Čapka našlo Divadlo Lopota, které funguje při denním stacionáři DC 90 Topolany. Svou inscenaci pak předvedli jeho herci divákům ve stále expozici Muzea moderního umění v bezprostřední blízkosti obrazu z dílny Josefa Čapka.

Terasa Café 87 se v neděli proměnila ve velký ateliér. Její návštěvníci si totiž mohli přinést svou oblíbenou věc. Tu vystavili na přistaveném soklu a poté tvořili zátiší, v němž hrála jejich oblíbená věc hlavní roli.

Vrcholem nedělního programu Dnů evropského dědictví v Muzeu umění bylo pohádkové představení divadla Continuo – Murgila a Zorila. Loutkové hudební pohádka se nechala inspirovat příběhy a melodiemi z Rumunska. Po představení si pak děti v hudební dílně vytvořily tradiční rumunský nástroj – toaku.

MILENA VALUŠKOVÁ

**„Fotograf se musí zajímat
o svět a dění kolem sebe“**

Olomoucká fotografka, která je známá svými poetickými zátišími a fotografiemi přírody, především pak stromů, letos oslavila životní jubileum retrospektivní výstavou v Muzeu moderního umění. Návštěvníkům se tak nabízí pohled na šestačtyřicet let její tvorby.

Milena Valušková, z cyklu *Městské periferie*, 1997

Kurátorka Muzea umění Olomouc Štěpánka Bielešová už dlouho toužila udělat vaši výstavu. Letos jste na to kývla. Jak tohle ohlédnutí vnímáte?

Je to retrospektivní výstava a jako taková mi dává příležitost vrátit se v čase do sedmdesátých let, kdy jsem se rozhodovala a měla potřebu zabývat se volnou tvorbou. A jako každý mladý autor jsem tehdy hledala svoje téma. Fotografovala jsem kde co, ale také jsem chtěla fotografovat, něco, co má větší, snad hlubší smysl, než zachytit běžný život.

Pro co jste se nakonec rozhodla?

Nakonec jsem se rozhodla pro krajinu – pro zemi. Řečeno s básníkem a esejistou Janem Čepem: „Země, která nám dává pevnou půdu pod nohama a která nikdy neuhne“. I to pro mě byla inspirace.

Na výstavě je hned několik vašich cyklů, a to od krajiny, stromů, zátiší až po dokumentární fotografie nebo fotogramy. Který z nich si nejvíc ceníte?

No ono se moje hodnocení v průběhu času mění, ale teď v tuto dobu, jak se na fotografie dívám, vybavuje se mi moje tehdejší zaujetí pro první větší soubor Stromy.

Za jakých okolností tento soubor vznikl?

Vznikal v první polovině sedmdesátých let, bylo mi něco přes dvacet, chtěla jsem se hlásit na FAMU a u přijímacích zkoušek se předkládal výstavní soubor. Pro mne se jím stal právě tento cyklus. Tehdy jsem tím hodně žila. Strom jsem vnímala jako symbol, metaforu nebo ještě lépe podobenství s životem člověka, s lidským životem. Vyhledávala jsem stromy většinou bez listů, kde se nám svým tvarem vyjeví více ona myšlenka.

Můžete popsat, jakým způsobem vznikaly fotografie stromů?

Výsledné fotografie jsou vlastně fotografické montáže. Při zvětšování jsem k ústřednímu motivu stromu přidávala ještě různé struktury země například tlející listy, oblohu nebo vodní hladiny.

Ve fotografické hantýrce se tomu říká sendvič. Někdy jsem používala jemné modré tónování. Také mám v paměti ilustrace k poezii básníka Vladimíra Brandejse Stromy, které jsem tehdy dost zajímavě ilustrovala (tyto fotografie na výstavě nejsou, pozn. red.). Překopírovala jsem složitou cestou negativy na film, abych z nich následně nazvětšovala fotografie jako inverzi. Bylo to docela složité. Dnes ve Photoshopu jedním klikem zvolíte invertovat a máte to. Ale musíte vědět, proč to chcete takto udělat. Právě Photoshop svou snadností vytvářet virtuální obrazy dává příležitost k povrchnosti bez obsahu, já to ráda nazývám „inženýrským štěstím“. Složitost a pomalost klasického fotografického postupu měly svoje kouzlo, proti dnešní digitální rychlosti. Pomalost a zastavení, to je pro mne důležité.

Používáte metodu montáží u všech fotografií s přírodní tematikou?

Ne, například v cyklu Hladiny není žádná manipulace v temné komoře jako u toho předchozího o strozech. Všechny fotografie tohoto cyklu jsou reálné záběry. Soubor Hladiny vznikl bezděčně v osmdesátých letech. Tehdy mne zaujalo zvláštní ticho u řek, klid, vyrovnanost a přírodní řád. Nefotografovala jsem pouze hladinu vody, ale hlavně to, co je pod ní. Pod hladinou – dno, hlubinu, něco pevného, neměnného, něco, co zůstává, co je věčné, zatímco nad tím proudí voda, čerí se, mizí, uniká – plyne čas.

Velkou část vaší tvorby inspirovala příroda.

Čím vás uchvátila?

Spíš než příroda bych řekla krajina, země. To, co mi dá krajina nebo příroda, město nemá. Město je sice místem pro člověka, dá se to tak říct, ale má i svá úskalí, má zvláštní moc. Pohltí nás nebo doslova omámí tím vším, co nabízí. Samozřejmě neztrácuji město. Žiju tady, využívám všech jeho vymožeností, kulturní akce, setkání s přáteli atd. V krajině si člověk víc uvědomí, čeho je součástí. Tohle nám město nedá, to nám spíš bere.

V přírodě tvoříte také fotogramy. Jak vznikají a čím jsou jiné než klasická fotografie?

Nazývám je sluneční fotogramy. Jde tam především o to, že jsou tvořeny sluncem a zemí. Jiné jsou tím, že nepotřebujete fotoaparát a vývojku. Pro mne jsou to spíš rituály a dobrodružství na určitých místech, která jsem fotografovala a chtěla jsem si je takto ještě více „osahat“. Stručně tedy: za tmy položíte fotografický papír na zvolené místo a ponecháte jej tam třeba týden. Pokud máte štěstí a neodfoukne vám jej vítr, zmoknout může, tak jej po čase za tmy zase zabalíte a v temné komoře pouze ustálíte. A papír může na světlo. Pak jste překvapení, co zajímavého vznikne. Ale jak jsem řekla, pro mne jsou to hlavně rituální akce. Řeč krajiny není jednoduchá, v internetových vyhledávacích se najít nedá. V krajině musíte pobývat, čekat, naslouchat. A o tom jsou pro mne také sluneční fotogramy.

V devadesátých letech jste začala fotit zátiší. Co vás k tomu vedlo?

Tento cyklus má dvojí inspiraci. Jednak jsem učila na ZUŠ a tehdy jsem zadala studentům téma zátiší. Sama jsem si řekla, jak bych teď, několik let po FAMU, kde byl tento žánr dost preferovaný,

Milena Valušková

*1947

Olomoucká fotografka známá širokým záběrem své tvorby se k fotografování dostala spíše náhodou. Snem umělecky nadané Mileny bylo stát se módní návrhářkou. Z kádrových důvodů mohla jít jen na učiliště, a tak si vybrala obor fotograf. Po vyučení si dodělala maturitu a fotografie se pro ni stala vášní. I přes nepříjemnosti s komunistickým režimem se nakonec dostala na druhý pokus na FAMU. Pracovně však začínala v komunálním ateliéru, později spolupracovala i s lékařskou fakultou a také katedrou soudního lékařství. Po absolvování FAMU nastoupila jako fotodokumentátorka ve středisku Státní památkové péče. Po revoluci pracovala v reklamě a splnila si sen nafačněním knihy o Olomouci. Mezi její nejznámější díla patří fotografie stromů a krajiny v okolí hanácké metropole.

Milena Valušková
Fotografie / Photographs
1971–2017

Vydavatel: Nakladatelství FONTÁNA
 Texty: Štěpánka Bielešová
 pevná vazba | 208 stran

v Olomouci Pavel Rozsival, na Ostravské univerzitě učí Michal Kalhous. Fotografické profesi se úspěšně věnuje Luděk Peřina jako fotoreportér ČTK. Také Jakub Sobotka se postupně po práci v reklamní agentuře k volné tvorbě vrací

Lze se v dnešní době žít volnou tvorbou?

Věnovat se volné tvorbě, to chce silnou motivaci. Mladí, kteří vyjdou ze školy, založí rodinu, musí ji žít a s volnou tvorbou to moc nejde. Za mého mládí se fotografie na vysoké škole učila jen na FAMU. V každém ročníku pět studentů. Dnes je zde sedm vysokých škol, kde se učí tvůrčí či umělecká fotografie. Je tam sice prostor pro volnou tvorbu, ale také dost jiných vlivů. Nakonec studenti zjistí, že vystavit lze cokoli, jen mít dobrý marketing, který má větší moc, než dílo samotné. Dnešním adeptům fotografie současnou situaci moc nezávidím. Ale budu se těšit, že se zase někdo přihlásí s výstavou.

Díky novým technologiím je fotografování dostupnější a je to svým způsobem masová záležitost. Myslíte si, že je to ku prospěchu fotografie?

Fotografie byla vždy masové médium, už v počátcích svého vzniku. Ale z toho množství fotografujících se vždycky vyloupl někdo, kdo ji posunul do sféry umění a tvorby. Jsme na půdě Muzea moderního umění, tak odpovídám z tohoto pohledu. Napráskáme-li, schválně říkám napráskáme, protože takto se to dnes děje, tedy nafotíme-li spoustu záběrů, určitě nějaký zajímavý snímek objevíme. Ale to není tvorba. Z mého pohledu je tvorba něco velmi bytostného, něco co musíte z nějakého vnitřního pnutí udělat. Je to také o tom mít co sdělit, chtít sdělit a jak to sdělit. Takže z pohledu tvorby věřím, že je a bude dost autorů, kteří nebudou propadat této „zběsilosti“ mačkání spouště a budou mít a chtít co říct. O

Skupina M (zleva: Michal Kalhous, Jiří Slavík, Radko Novotný, Jakub Sobotka, Milena Valušková, Luděk Peřina, Zdeněk Sodoma), Vlastivědné muzeum Olomouc 1992. Foto: Petr Vozák

MILENA VALUŠKOVÁ POHLEDEM SVÝCH ŽÁKŮ

Luděk Peřina

FOTOGRAF ČTK

„Poprvé jsem se s Milenou setkal někdy o prázdninách v roce 1989, kdy jsem zareagoval na plakát o nábore do Lidové školy umění na obor fotografie. Od září jsem začal do školy jednou týdně docházet,“ zavzpomínal na své první kontakty s Milenou Valuškovou Luděk Peřina, dnes fotograf ČTK.

„Naučila mě a nás všechny v kroužku mít rád krajinu Litovelského Pomoraví, tehdy ještě nebylo chráněnou krajinnou oblastí. Dodnes, když mi čas dovolí, rád se vracím mezi meandrující ramena řeky. Líbí se mi ta divočina,“ říká Luděk Peřina.

Jako žák Mileny Valuškové si nenechal ujít ani její výstavu v Muzeu umění Olomouc. „Výstava a samozřejmě fotky se mi moc líbí. Některé jsem neznal, jiné už zapomněl. Její pozorný pohled na krajinu je inspirující. Ale dokumenty ze Sedliska či Prieoru jsou mi profesně bližší,“ usmívá se Peřina.

Zároveň své učitelce popřál k životnímu jubileu: „Přeji Mileně, aby měla stále chuť a elán do své tvorby, a aby zůstala sama sebou, což je! Osobně jsem se o tom přesvědčil na tiskovce a vernisáži.“

Zdeněk Sodoma

FOTOGRAF MUO

„Vždycky jsem fotil sám a myslím si, že zhruba v roce 1990 jsem si řekl, že bych zkusil nějaký kurz na ZUŠ. Tam jsem se také poprvé viděl s Milenou. Do té doby jsem ji vůbec neznal,“ přiznává fotograf Muzea umění Olomouc Zdeněk Sodoma.

Milena Valušková na něj udělala okamžitě velký dojem, především svým „neučitelským“ chováním. „Milena se prostě nechovala jako učitelka, byla k nám kamarádská. Řekl bych, že byla spíš jednou z nás, než naše učitelka,“ říká Sodoma.

Výstavu v Muzeu moderního umění si Zdeněk Sodoma samozřejmě nenechal ujít. „Když se řekne Milena Valušková, tak si vybavím její zátiší se stolem a koulí nebo přírodní scénérie. Řekl bych, že jsem znal její fotky, ale na výstavě mě překvapily její starší věci,“ doplňuje Sodoma. „Jsem dokumentarista, takže mě nejvíce zaujaly cykly jako Štěpánov, Pošta, Prior nebo 1. máj. Překvapilo mě to a moc se mi to líbí,“ dodává.

Fotograf MUO Zdeněk Sodoma neopomněl ani přání k narozeninám: „Ať je hlavně stejná jako doteď.“

Michal Kalhous

PEDAGOG FAKULTY UMĚNÍ OSTRAVSKÉ UNIVERZITY

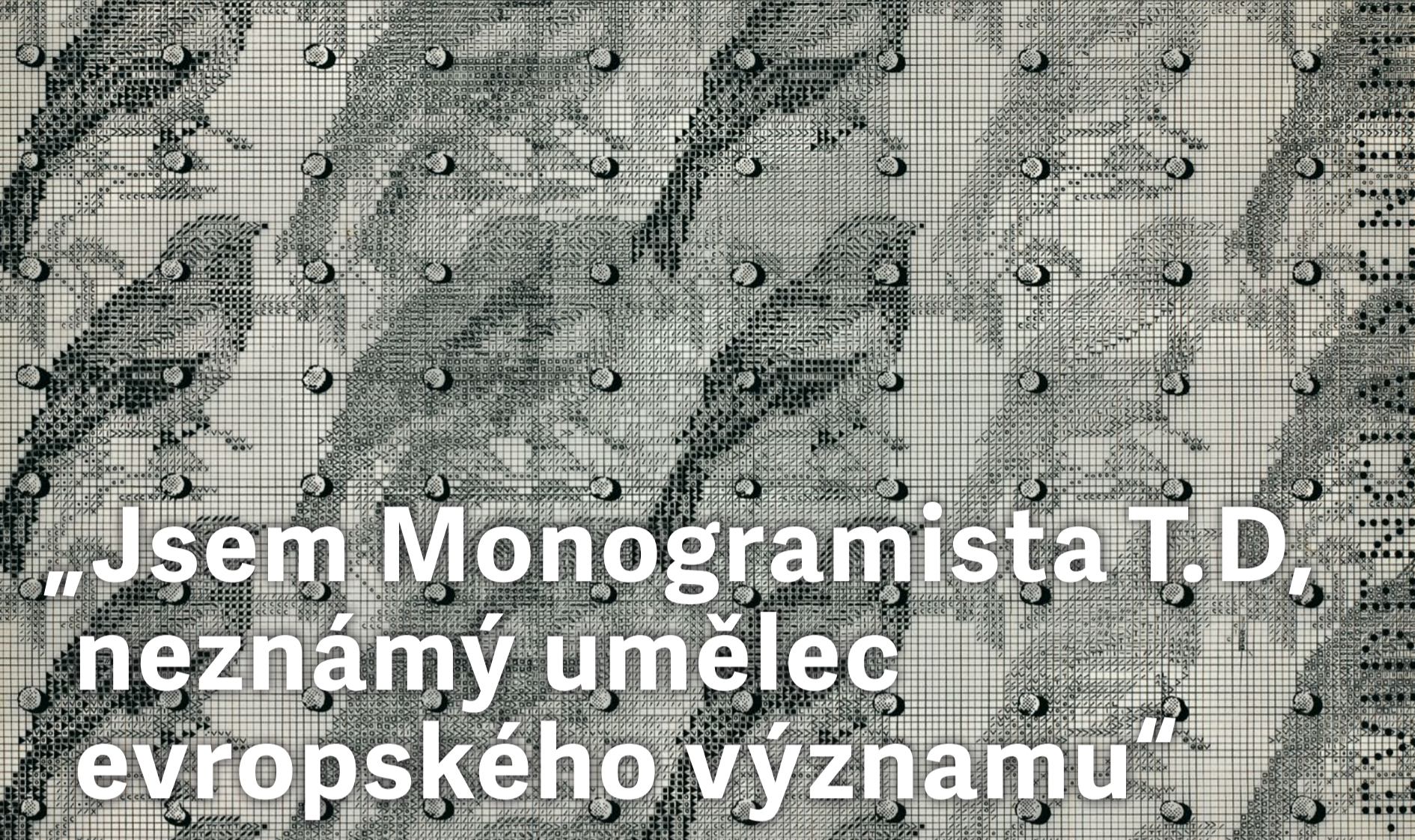
Jednou z největších hvězd mezi žáky Mileny Valuškové je Michal Kalhous, jehož snímky si našly cestu i do prestižních výstavních síní, například do pražského Rudolfiny.

Také on se setkal s Milenou Valuškovou v Základní umělecké škole. „Tehdy jsem byl už dospělý člověk, který měl zájem o fotografii,“ říká Kalhous, nyní vedoucí katedry intermédií na Ostravské univerzitě.

Toto setkání bylo v jeho profesním životě zásadní. „Milenu bych přirovnal ke klíči od dveří, protože právě ona mi otevřela dveře do světa fotografie. Seznámila mě s mnoha fotografi. Vděčím jí opravdu za moc,“ zdůrazňuje Kalhous, který vzpomíná i na její výuku: „Vždy lidem nabízela možnosti a cesty a nikdy nevyžadovala pevně dané poučky. Dávala nám volnost.“

Milena Valušková je pro něj laskavý člověk. „Vždy jste rádi, že ji potkáte,“ usmívá se Kalhous a k životnímu jubileu jí vzkazuje: „Na prvním místě jí musím děkovat. Pořád to říkám, ale ještě jsem tak neučinil. Za mnohé Mileně vděčím. A co jí popřát? Všechno dobré, mnoho štěstí a zdraví.“

„Jsem Monogramista T.D, neznámý umělec evropského významu“

Monogramista T.D (Dezider Tóth)

* 13. březen 1947,
Výchapy-Opatovce

Dezidera Tótha je možné označit jako konceptuálního umělce, jehož osobní poetika je výrazně ovlivněna vizuální poezií a aktivitami hnutí Fluxus. Dominantní v jeho tvorbě je problematika vztahu slova a obrazu, přičemž jazyk zásadně kontaminuje jinými médii. Výsledkem je hra s pojmy, lyrický humor, metafora. V roce 1997 přijal Dezider Tóth pseudonym Monogramista T. D.

Obrazy, fotografie, grafiky i autorské knihy – to vše spojuje jméno významného československého výtvarníka a vysokoškolského profesora Dezidera Tótha neboli Monogramisty T. D. Právě jeho dílo od 16. listopadu představí nová výstava Muzea umění Olomouc, oslaví tak umělcovo životní jubileum.

„Bude to vůbec první výstava mých věcí, které jsou sbírkou nějaké instituce. To znamená, že nebude jen mým dílem, ale také dílem kurátorů, kteří si vybrali konkrétní věci,“ líčí jedinečnost olomoucké výstavy Monogramista T. D.

Tři části výstavy

Výstava bude mít tři okruhy. První tvoří autorské knihy. Návštěvníci uvidí hned dvě, přičemž jedna z nich má celkem osm dílů. „Vytvořil jsem je, když má žena čekala syna a jsou... to uvidíte, když přijedete,“ směje se Monogramista T. D, který se na instalaci svých děl sám podílí.

Druhou skupinou budou vizuální výzvy, jak svá díla pojmenovává. „To jsou práce s černou barvou na bílém pozadí. Možná by je dokázalo vytvořit i šikovnější malé dítě, ale je tam koncept vztahující se k něčemu. Nebudu tady vystavovat skoro žádná slova, takže toto je jakoby jiná gramatika, jiná slova. Tato díla jsou vždy v sérii po šesti kusech,“ vysvětluje umělec.

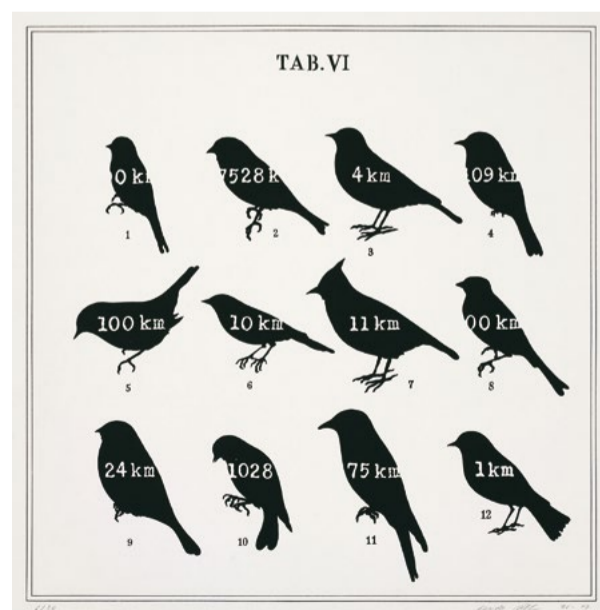
Třetí část tvoří instalace, kterou ještě jako Dezider Tóth vystavoval 16. listopadu 1989 na Sovinci. „Jde o červené plátno klasické komunistické éry. Tyhle transparenty visely v ulicích nad hlavami lidí popsané různými hesly. Já jsem vzal plátno a stejným typem písma a stejnou žlutou barvou jsem na něj napsal heslo ‚Snívaj!‘. To mi pak viselo v bytě, kde mě navštěvovali lidé a měli tam to, co na ulicích, ale s jiným významem,“ zdůrazňuje Monogramista T. D.

Pseudonym jako hra

Dezider Tóth začal používat pseudonym až v roce 1997, krátce po svých padesátých narozeninách.

„Spisovatel Sándor Márai napsal, že Bůh dal člověku dvě věci, aby unesl skutečnost. Tou první je mozek a druhým darem je lhostejnost. Je to zvláštní, ale já se lhostejnosti nikdy nenaučil. Ve změně jména na ‚Monogramista‘ je jakási chuť být částečně lhostejný vůči tomu, co jsem dělal před tím. Je to moje hra, která má souvislost s kulturou a s tím, co z ní já znám. Je to jakoby odstříhnutí se od jistých klíšé, způsobů, metod,“ vysvětluje změnu Monogramista T. D.

Další inspiraci pro pseudonym našel na bratislavské Vysoké škole výtvarných umění, kde se po revoluci stal vedoucím Neateliéru, v němž se věnoval výuce dramaturgie výtvarného materiálu. „Od roku 1991 jsem vyučoval také výstavbu středověkého

Dezider Tóth (Monogramista T.D): *Názorná pomůcka, TAB. VI, 1976–1977, serigrafie, papír*

TALK SHOW DAVIDA HRBKA V DIVADLE HUDBY

DH
v
DH

9. 10. 2017 → S držitelem Oscara
Theodorem Pištěkem

Říjnovým hostem pravidelné talk show bude český malíř, kostýmní výtvarník, scénograf a bývalý automobilový závodník Theodor Pištěk. Proslul jako autor filmových kostýmů a dekorací. Známy je také jako kmenový spolupracovník režiséra Miloše Formana. Pištěk je držitelem Oscara za kostýmy k filmu *Amadeus*, laureát ceny César za film *Valmont*, za který byl také nominován na Oscara. V roce 2003 obdržel cenu Český lev za dlouhodobý umělecký přínos českému filmu. Především je ale významný malíř, jehož čtyři plátna zaujímala čestné místo na nedávno skončené výstavě *Fascinace skutečností*.

26. 11. 2017 → S režisérem
Miroslavem Krobotem
a scenáristou **Lubomírem Smékalem**

V listopadu bude pořad hostit dvě osobnosti najednou. Divadelního a filmového režiséra, dramatika Miroslava Krobota spolu s psychologem a scenáristou Lubomírem Smékalem. Oba bývalí gymnaziální spolužáci spolu napsali scénář k filmu *Díra u Hanušovic* a nově přichází do kin jejich zatím poslední snímek *Kvarteto*, který se natáčel v létě 2016 v Olomouci. Rozhovor s oběma tvůrci proběhne den po olomoucké premiéře a část rozhovoru se bude týkat právě tohoto filmu.

5. 12. 2017 → S publicistou
Karlem Hviždálou, herečkou
a diplomatkou **Magdou Vašáryovou**
a soudkyní **Ivou Brožovou**

Hned tři osobnosti najednou budou hosty prosincové talkshow. K vydání rozhovorové knihy *Vlčice* přijede její autor Karel Hvižďala a s ním dvě hlavní hrdinky jeho knihy – herečka, bývalá diplomatka a politička Magda Vašáryová a bývalá předsedkyně Nejvyššího soudu v Brně Iva Brožová. Co mají obě dámy společné, proč si je Karel Hvižďala pro knihu vybral, co jej na obou dámách zajímalo? Přijďte si je poslehnout.

Noc divadel 2017

Celorepubliková *Noc divadel* se letos koná 18. listopadu s podtitulem *Forever Young*. Divadlo hudby se po úspěšném loňském ročníku do akce znovu zapojí. Speciální program připraví soubor divadelní improvizace *Olivy*, který slaví v této sezóně 10 let existence.

Podzim v Divadle hudby

Vzrůstající krajní nacionalismus na Slovensku očima prostáčka, stinné stránky norského systému rodičovské dovolené, aktivizace občana za československé normalizace a také připomínka holokaustu. Letošní podzim v Divadle hudby nabídne kvalitní inscenace orientované na společensky palčivá témata. Divadelní tvůrci zpracovávají jednotlivé náměty často tragikomicky, s hravostí i nadsázkou, aby zaujali mládež i dospělé publikum. Přijďte se přesvědčit, že naléhavé téma nemusí znamenat nudu!

Dítě. Člun.

Výhody a nevýhody norského systému rodičovské dovolené popsal přímo pro Divadlo Feste norský dramatik, držitel Ibsenovy ceny, Frederik Bratteberg ve hře *Dítě. Člun*. Brněnský soubor inscenaci uvede ve středu **11. října**.

Brattberg sleduje dopad kratší rodičovské dovolené na vztahy mezi rodiči a dítětem, rodiči navzájem a okolím. Příběh se odehrává během jediného dne, kdy dítě poprvé odchází do jeslí. Co když ale matka nebo otec zaváhají? Není rok a půl staré dítě na jesle malé? Co budou rodiče bez dítěte dělat?

Po představení bude následovat debata s inscenačním týmem.

Režie → Jiří Honzík

Anna Franková

V rámci Dnů židovské kultury uvedeme ve středu **25. října** komorní inscenaci *Anna Franková* v podání mladého slovenského souboru Nové divadlo v Nitre. Dramatizace vychází z deníku třináctileté Anny Frankové, která se s rodinou ukrývala za druhé světové války a zapisovala si vše, co se kolem ní dělo. Zápisky končí textem, který Anna zaznamenala jen několik dní před tím, než ji a její rodinu odvěkli vojáci. Sama zemřela na tyfus v roce 1945 v koncentračním táboře Bergen Belsen.

Její zápisky se ovšem dochovaly. Inscenace je určena zejména mládeži od 12 let.

Režie → Šimon Spišák

Samko Tále

Pavol Seriš představí **9. listopadu** komediální monodrama *Samko Tále* o tom, co všechno nenávidíme. Jde o adaptaci slovenského bestselleru Daniely Kapitáňové *Novela o cintoríne* (Kniha o hřbitově), což je příběh prostáčka Samka Táleho, který svým specifickým způsobem a jazykem glosuje život v maloměstě. Přes svůj vlastní vztah k okolí nám Samko sděluje kruté pravdy o nenávisti mezi lidmi, rasové nesnášenlivosti, lidské malichernosti a intoleranci vůči jinakosti.

Pavol Seriš s režisérkou Monikou Pulišovou svou adaptaci knihy aktualizovali s poukazem na vzrůstající, krajně nacionalistické tendence na Slovensku. Po představení proběhne s tvůrci dvojicí debata.

Režie → Monika Pulišová

Vernisáž

Vítáme tě na „vernisáži“ našeho ideálního domácího soužití. Michal přivezl do kvartýru spoustu dešek ze Švajcu! A co ty? Píšeš ty vůbec ještě? Bedřich (zachmuřený a vyhaslý) neví. Čeká. A čas protéká. Jak žít (s) pravdou, jak dál tvořit, když to vypadá, že adresát chybí?

Inscenaci známého dramatu Václava Havla *Vernisáž*, které vzniklo u příležitosti Havlových nedožitéch osmdesátin, představí v režii uměleckého šéfa Ivana Buraje brněnské HaDivadlo. Netradiční výklad tohoto textu uvedeme **23. listopadu**. Re/konstrukce návštěvy (proč jsi nás, Bedřichu, jinak napsal?) normalizační letargie jako cesta od nihilismu zpět – k pozici subjektu činu! Aktivizuj se! Jako my!

Režie → Ivan Buraj

POHÁDKY OD PODZIMU DO VÁNOC

Tucet loutkových inscenací připravilo pro školní rok 2017/2018 Muzeum umění v Divadle hudby. Nedělní představení navíc bývají spojena s možností účastnit se pohádkové dílny. Dalším opakujícím se pravidlem jsou představení pro mateřské a základní školy. Ta jsou na programu v dalším týdnu po víkendy, vždy dopoledne od pondělka do středy. I letos se v Olomouci představují renomované soubory

z celé republiky. V nejbližší době to jsou Toy Machine z Peček, Studio Damúza a Divadlo 100 opic z Prahy, Divadlo Vítí Marčíka z Drahotěšic a Collegium Marianum & Buchty a loutky také z Prahy.

„Inscenace loutkového divadla vnímáme jako nástroj, který vzdělává, vychovává, motivuje k činnosti a udržuje pozornost dětí. Loutkové divadlo se v dnešní době stává raritou,

a proto se snažíme zprostředkovat jak nejmenším divákům, tak i dospělým jeho nejrůznější podoby a formy – marionety, maňásky, javajky, stolové, vařečkové či stínové loutky,“ uvedla produkční Divadla hudby Sanchir Ganbaatar.

Program loutkových představení na celý rok si můžete vyzvednout v pokladně muzea případně prohlédnout elektronicky na www.muo.cz v sekci **novinky**.

Nejbližší představení

neděle
8. října 2017 /// 16.00 hod

**KRÁL KAREL
KRÁL ZE ZLATÉ
KOLÉBKY**
TOY MACHINE PEČKY

3+ **50** **80**
min Kč

PONDĚLÍ AŽ STŘEDA
9.–11. 10. 2017
VŽDY V 8.30 A 10.00
PRO MATEŘSKÉ
A ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Jednou za tisíc let se vody Vltavy rozevrou jako květ růže a vydají z hlubin dávný poklad. Zlatou kolébku, v níž směl být odchován jen ten, kdo přinese naší zemi mír a štěstí. Nyní se narodil malý Václav, budoucí král Karel. Loutková pohádka volně inspirovaná středověkem, dobou králů, životem a životopisem Karla IV. (Vita Caroli) a pohádkou *Král ze zlaté kolébky* od Eduarda Petišky.

neděle
22. října 2017 /// 16.00 hod

HLUPÁCI Z CHELMU
STUDIO DAMÚZA PRAHA

5+ **35** **80**
min Kč

Uvádíme v rámci Dnů židovské kultury Olomouc 2017

Co všechno se přihodí, když se sejde pět mudrců u jednoho stolu. Gronam Vůl, Trouba Trejtel, Osel Sender, Mamlas Šmedrik a Zabedněnec Fejvel. Vyřeší problémy malého městečka? Jak potrestat nevcválaného kapra, koho provdat s kým, aby nevznikla pohroma, a co když dojde zakysaná smetana?! Veselé historky o lidské hlouposti, naivitě a lásce. Jak praví židovské přísloví: *Kozel je nebezpečný zepředu, kůň ze zadu, hlupák ze všech stran.*

neděle
12. listopadu 2017 /// 16.00 hod

Dloušičy
DIVADLO 100 OPIC PRAHA

3+ **45** **80**
min Kč

PONDĚLÍ AŽ STŘEDA
13.–15. 11. 2017
VŽDY V 8.30 A 10.00
PRO MATEŘSKÉ
A ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Mimořádně interaktivní pohádka. Příběh prince a jeho tři podivných pomocníků je vyprávěn s aktivním zapojením publika do hry. Naše mírně upravená verze známé pohádky je o princovi, který uhání (na čaroději proměněném v koně) vstříc jisté záhubě. Má ale štěstí, protože potká tři obry, kteří mají neobyčejné schopnosti, např. k večeři jedí hvězdy. Navíc mu pomůže čarodějův sebezničující smysl pro hru. Inscenace doprovází živá hudba – akordeon a kytara.

neděle
3. prosince 2017 /// 16.00 hod

**SETKÁNÍ
PŘED BETLÉMEM**
DIVADLO
VÍTI MARČÍKA
DRAHOTĚŠICE

3+ **60** **80**
min Kč

PONDĚLÍ AŽ ČTVRTEK
4.–7. 12. 2017
VŽDY V 8.30 A 10.00
PRO MATEŘSKÉ
A ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Tento kus má v repertoáru divadla pevné místo a do jeho programu se pravidelně vrací (ač s mnohými změnami jak v dějové linii, tak i v hereckém obsazení) v době adventní. Na pozadí setkání několika přátel, kteří se každým rokem setkávají před vyřezávaným betlémem, aby společně oslavili Vánoce, vypráví nesmrtelný příběh o narození Ježíše. A nechybí ani živě zpívané koledy. Základ scény inscenace tvoří kopie historicky i umělecky hodnotného dřevěného betléma z kostela Obětování Panny Marie v Českých Budějovicích.

neděle
10. prosince 2017 /// 16.00 hod

**ČESKÉ VÁNOCE
RAKOVNICKÁ HRA
VÁNOČNÍ**
COLLEGIUM MARIANUM
& BUCHTY A LOUTKY / PRAHA

3+ **60** **80**
min Kč

Pohádka se uskuteční v Mozarteu – Arcidiecézní muzeum Olomouc Václavské nám. 3, 771 11 Olomouc

Rakovnická vánoční hra vznikla v jezuitské rezidenci v Chlumku u Luže ve východních Čechách a jejím autorem byl patrně tamější řádový kněz. Byla složena k hereckému provedení žáky jezuitské koleje, jak o tom svědčí poznámky o provozování. Ve hře se spojují dva výjevy známé z jiných vánočních her, totiž scéna pastýřská a scéna tříkrálová.

Milí rodiče,
nemůžete-li přijít s dětmi na naši víkendovou pohádku, přijďte některý jiný den. Zavolejte do pokladny Muzea umění Olomouc, jsou-li volná místa. Od pondělí do středy v 8.30 a 10.00 hodin hrajeme pro mateřské a základní školy a hlediště nemusí být vždy plně obsazeno. Zbylé vstupenky prodáme rádi vám. Pokladnu máme otevřenou vždy od úterý do neděle od 10 do 18 hodin.

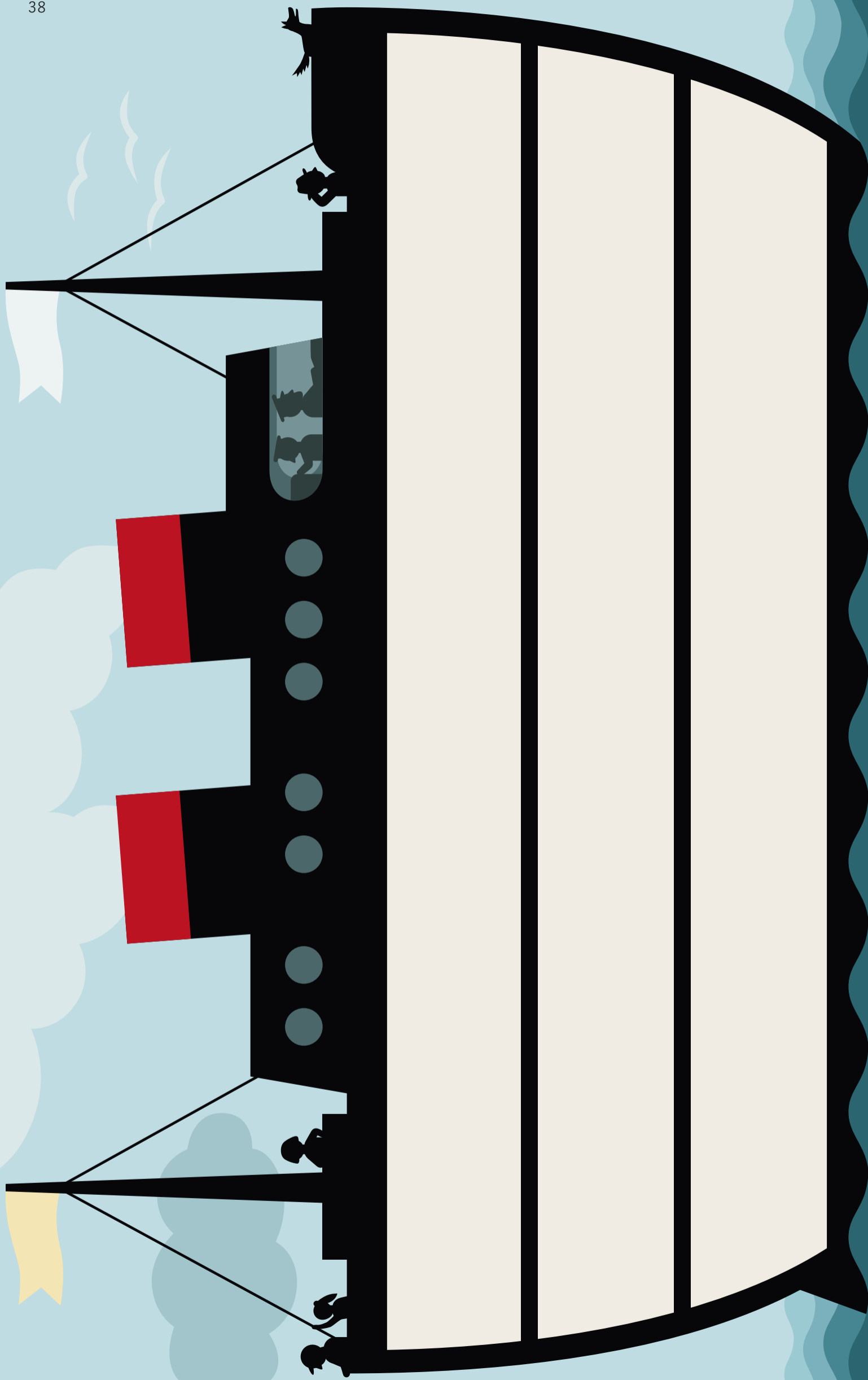
Rezervace na www.muo.cz nebo pokladna@muo.cz, nebo na tel. čísle 585 514 241.

Rezervované vstupenky vyzvednete nejpozději hodinu před začátkem představení. Divadlo i bar jsou otevřeny hodinu před představením.

Křesla v sále nejsou číslována.

**+ pohádková dílna
k nedělním představením**

45–60 min / rezervace nutná
ganbaatar@muo.cz

Lidé cestující na zaoceánském parníku musí během plavby společně sdílet omezený prostor v podpalubí i několik týdnů. Uspořádání takového prostoru by mělo být tedy promyšlené, aby dobře fungovalo. Touto skutečností se ve své práci inspirovali někteří architekti. Popuste uzdu fantazii a staňte se architektem parníku! Dokreslete volné plochy a umístěte do nich například kajuty všech pasažérů. Jaké další prostory budou cestovatelé na lodi potřebovat?

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

Kam zaletěl stehlík?

3. 10. 2017 – 30. 6. 2018
ANIMAČNÍ PROGRAM PRO MŠ A 1. TŘÍDU ZŠ
VÝSTAVA KE SLÁVĚ A CHVÁLE II | STÁLÁ EXPOZICE
ARCIDIECÉZNÍ MUZEA OLOMOUC

Během animačního programu se seznámíme se dvěma díly z olomoucké obrazárny a také si ozvučíme pomocí tabletů společnou fotografii.

délka programu 60 minut | lektorka: Lenka Trantírková | 585 514 213 | trantirkova@muo.cz

Sklepem, sálem, podkrovím...

3. 10. 2017 – 30. 6. 2018
KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA PRO SŠ
VÝSTAVA KE SLÁVĚ A CHVÁLE II | STÁLÁ EXPOZICE
ARCIDIECÉZNÍ MUZEA OLOMOUC

Arcidiecézní muzeum Olomouc získalo pro Českou republiku jako první prestižní označení „Evropské dědictví“ (European Heritage Label). To dokládá význam tohoto místa pro kulturní dějiny celé Evropy. Komentovaná prohlídka představí žákům a studentům historii celého areálu, dále několik osobností evropského významu, jejichž život byl s Olomoucí osudově spjat. Samozřejmě nebudou opomenuta vybraná umělecká díla ze stálé expozice Ke slávě a chvále II., která dokumentují evropskou duchovní tradici od počátků křesťanské éry po vrcholné baroko. Prohlídka je interaktivní, žáci a studenti během ní využívají pracovní listy.

délka programu 90 minut | lektori: Hana Lamatová a Marek Šobán | 585 514 174 | soban@muo.cz | lamatova@muo.cz

Žlutá a modrá je zelená aneb asimilace barev

24. 10. 2017 – 5. 1. 2018
ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 1. ST. ZŠ
VÝSTAVA OLOMOUCKÁ SYNAGOGA (1897–1939)
ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC | GALERIE

Žáci se prostřednictvím barev seznámí s vybranými historickými osobnostmi olomoucké židovské obce, s tématy jako tolerance a asimilace či základy fascinující teorie barev.

délka programu 90 minut | lektorka: Hana Lamatová | 585 514 174 | lamatova@muo.cz

Každý svého osudu strůjce?

24. 10. 2017 – 5. 1. 2018
ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 2. ST. ZŠ A SŠ
VÝSTAVA OLOMOUCKÁ SYNAGOGA (1897–1939)
ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC | GALERIE

Starší žáci ZŠ a studenti SŠ se na výstavě Olomoucká synagoga ujmou několika rolí, které vycházejí ze skutečných životních příběhů, a pokusí se rozvinout vypůjčený osud.

délka programu 90 minut | lektorka: Hana Lamatová | 585 514 174 | lamatova@muo.cz

MIMOŘÁDNÉ PROGRAMY NA ŽIDOVSKÉ OBCI V OLOMOUCI

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY
A ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 2. ST. ZŠ A SŠ

Prohlídka Židovské obce Olomouc spojená s komentářem předsedy Federace židovských obcí ČR i olomoucké obce Petra Papouška, která bude doplněná krátkou edukační etudou. Kapacita je omezena na 30 účastníků.

vždy od 10 a od 13 hodin

13. 11. | **Co je a není košer**

20. 11. | **Židovská komunita v ČR a Olomouci**

27. 11. | **Synagoga, náležitosti židovské modlitby**

délka programu 90 minut. | lektorka: Hana Lamatová | 585 514 174 | lamatova@muo.cz

Sen biskupa Karla

3. 10. 2017 – 30. 6. 2018
SAMOBSLUŽNÁ PROHLÍDKA S TABLETEM
V DOPROVODU LEKTORA PRO ZŠ A NIŽŠÍ STUPNĚ
VÍCELETÝCH GYMNÁZIÍ
VÝSTAVA KE SLÁVĚ A CHVÁLE II. | STÁLÁ EXPOZICE
ARCIDIECÉZNÍ MUZEA OLOMOUC

Díky interaktivní aplikaci v tabletu nás stálou expozicí Arcidiecézního muzea provede biskup Karel II. z Lichtensteinu-Castelcornu. K dispozici je až 30 tabletů.

délka programu 60 minut | lektorka: Lenka Trantírková | 585 514 213 | trantirkova@muo.cz

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

Chaos a řád

24. 10. 2017 – 9. 3. 2018
ANIMAČNÍ PROGRAM PRO MŠ A 1. TŘÍDU ZŠ
VÝSTAVA JOSEF JANKOVIČ | PLYNUTÍ ČASU
MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ OLOMOUC | TROJLODÍ

V zážitkovém programu si děti prožijí chaos i řád prostřednictvím pohybových a výtvarných etud ve vyznačeném galerijním prostoru.

délka programu 60 minut | lektorka: Michaela Soukupová | 585 514 299 | soukupova@muo.cz

Proměna

24. 10. 2017 – 9. 3. 2018
ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 1. ST. ZŠ
VÝSTAVA JOSEF JANKOVIČ | PLYNUTÍ ČASU
MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ OLOMOUC | TROJLODÍ

Co se skrývá uvnitř soch? Jak prostředí ovlivňuje vzhled a proč se nám nějaká bytost líbí, nebo nelíbí? I na tyto otázky budeme hledat odpovědi v galerijní animaci zaměřené na poznávání lidského těla a jeho částí.

délka programu 90 minut | lektorka: Michaela Soukupová | 585 514 299 | soukupova@muo.cz

Posviť si a ohni tělo

24. 10. – 9. 3. 2018
ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 2. ST. ZŠ A STŘEDNÍ ŠKOLY
VÝSTAVA JOSEF JANKOVIČ | PLYNUTÍ ČASU
MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ OLOMOUC | TROJLODÍ

Společně s účastníky programu budeme hledat nové možnosti nasvětlení exponátů a zkoumat, zda a jak se mění jejich emocionální účinek na diváka. Součástí programu bude také tvůrčí reakce jednotlivých účastníků na vystavená díla, která se stanou na chvíli součástí expozice.

délka programu 90 minut | lektor: David Hrbek | 585 514 213 | hrbek@muo.cz

Malí architekti

20. 11. 2017 – 16. 2. 2018
ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 1. ST. ZŠ
VÝSTAVA BYDLET SPolečně | ČESKÉ KOLEKTIVNÍ
DOMY | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ OLOMOUC
SALON, KABINET

Jak pracuje architekt či projektant? Co znamená dispozice bytu? Během galerijní animace se žáci naučí pracovat s redukováným architektonickým plánem. Vytvoří společný dům pro celou svou třídu, v němž nastaví a prodiskutují pravidla vzájemného soužití.

délka programu: 90 minut
lektorky: Michaela Soukupová | 585 514 299
soukupova@muo.cz; Hana Lamatová
585 514 174 | lamatova@muo.cz

Architektem na zkoušku

20. 11. 2017 – 16. 2. 2018
ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 2. ST. ZŠ A SŠ
VÝSTAVA BYDLET SPolečně | ČESKÉ KOLEKTIVNÍ
DOMY | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ OLOMOUC
SALON, KABINET

Jak architektura formuje svět, ve kterém žijeme? Studenti si vyzkouší modelovou práci

architekta ve velkém i menším měřítku a budou se zamýšlet nad otázkami sdílení a vzájemné kooperace.

délka programu 90 minut
lektorky: Michaela Soukupová | 585 514 299
soukupova@muo.cz; Hana Lamatová
585 514 174 | lamatova@muo.cz

Abeceda naruby

3. 10. 2017 – 30. 6. 2018
ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 1. ST. ZŠ
VÝSTAVA STOLETÍ RELATIVITY | STÁLÁ EXPOZICE
VÝTVARNÉHO UMĚNÍ 20. STOLETÍ

V galerijní animaci zaměřené na písmo a obraz ve 2. polovině 20. století budeme pracovat s obrazem Eduarda Ověčáčka, jehož celoživotní prací se stalo písmo a znak. Vysvětlíme si, jak vznikla písmena, jak moc jsou důležitá a co jsou to piktogramy. Vymyslíme si vlastní vytleskávanou abecedu a pokusíme se písmena vyjádřit tělem. Součástí animace budou i výtvarné etudy s písmem.

délka programu: 90 minut | lektorka: Michaela Soukupová | 585 514 299 | soukupova@muo.cz

Tajemství obrazů

3. 10. 2017 – 30. 6. 2018
ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 2. ST. ZŠ A SŠ
VÝSTAVA STOLETÍ RELATIVITY | STÁLÁ EXPOZICE
VÝTVARNÉHO UMĚNÍ 20. STOLETÍ
MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ | MANSARDA

Každý obraz je osobním sebevyjádřením jeho autora. Žáci a studenti se budou pod vedením lektora snažit proniknout do příběhu jednotlivých exponátů.

délka programu: 90 min | lektor: David Hrbek | 585 514 213 | hrbek@olmuart.cz

Je to ještě umění?

3. 10. 2017 – 30. 6. 2018
ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 2. ZŠ A SŠ
VÝSTAVA STOLETÍ RELATIVITY | STÁLÁ EXPOZICE
VÝTVARNÉHO UMĚNÍ 20. STOLETÍ
MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ OLOMOUC
OBRAZÁRNA

Studenti spolu s lektorem podniknou cestu od postmoderny zpět ke konceptuálnímu umění a happeningu a budou se snažit odpovědět na otázku – Je to ještě umění? A co je umění?

délka programu 90 minut | lektor: David Hrbek | 585 514 213 | hrbek@muo.cz

Programy je možné po předchozí objednávce navštívit od úterý do pátku (začátek nejdřív v 10.00 hodin).

muo
muzeum
umění
olomouc

GMB
GALÉRIA MESTA BRATISLAVY

jozef
jan**ko****vič**
plynutí času
the flow of time

muzeum moderního umění / 12. 10. 2017 – 11. 3. 2018
otevřeno út–ne 10–18 hodin / open tue–sun 10 a.m. to 6 p.m. / www.muo.cz

Výstava se koná pod záštitou ministra kultury České republiky Daniela Hermana a ministra kultury Slovenské republiky Marka Maďariče.
The exhibition is held under the auspices of Mr. Daniel Herman, Minister of Culture of the Czech Republic, and Mr. Marek Maďarič, Minister of Culture of the Slovak Republic.

Partneři / Partners

Mediální partneři / Media partners